

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS**

Monika Spūdytė
**ARCHITEKTŪROS - SKULPTŪROS OBJEKTŲ
PROJEKTAVIMO GALIMYBĖS KAUNE**

Baigiamasis magistro projektas

Vadovas
Doc. Gintaras Balčytis

KAUNAS, 2016

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS**

**ARCHITEKTŪROS – SKULPTŪROS OBJEKTŲ
PROJEKTAVIMO GALIMYBĖS KAUNE**

Baigiamasis magistro projektas
M6016M21 Architektūra (621K10001)

Vadovas

Doc. Gintaras Balčytis
(2016- 05-27)

Recenzentas

Doc. dr. Irina Matijošaitienė
(2016- 05-27)

Projektą atliko

Monika Spūdytė
(2016- 05-27)

KAUNAS, 2016

Baigiamųjų projektų rengimo,
gynimo ir saugojimo tvarkos aprašo
4 priedas

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

Statybos ir architektūros fakultetas

(Fakultetas)

Monika Spūdytė

(Studento vardas, pavardė)

M6016M21 Architektūra

(Studijų programos pavadinimas, kodas)

„Baigiamojo projekto pavadinimas“
AKADEMINIO SAŽININGUMO DEKLARACIJA

20 16 m. gegužės 27 d.
Kaunas

Patvirtinu, kad mano, **Vardenio Pavardenio**, baigiamasis projektas tema „Architektūros skulptūros objektų projektavimo galimybės Kauno mieste“ yra parašytas visiškai savarankiškai ir visi pateikti duomenys ar tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti sąžiningai. Šiame darbe nei viena dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar internetinių šaltinių, visos kitų šaltinių tiesioginės ir netiesioginės citatos nurodytos literatūros nuorodose. Įstatymų nenumatytų piniginių sumų už šį darbą niekam nesu mokėjęs.

Aš suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo faktui, man bus taikomos nuobaudos, remiantis Kauno technologijos universitete galiojančia tvarka.

Monika Spūdytė

(vardą ir pavardę įrašyti ranka)

M. Spūdytė

(parašas)

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
ĮVADAS.....	5
1. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS OBJEKTŲ PROJEKTAVIMO TEORINIAI IR PRAKTINIAI KLAUSIMAI.....	8
1.1 Architektūros – skulptūros objektų samprata.....	8
1.2 Architektūros - skulptūros objektų sąveika.....	9
1.3 Architektūros - skulptūros objektų egzistuojančių pavyzdžių projektavimo patirtis	13
1.4 Architektūros - skulptūros objektų projektavimo problemos ir jų sprendimo hipotetinės nuostatos	23
2. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS OBJEKTŲ PROJEKTAVIMO GALIMYBIŲ EMPIRINIAI TYRIMAI KAUNO MIESTE.....	24
2.1. Empirinių tyrimų programa.....	25
2.2. Sociologiniai tyrimų rezultatai	26
2.3. Objektų vertinimas remiantis Christopher Alexander modelių sistema	30
2.4. Objektų vertinimas remiantis identiteto indekso teorija	36
2.5. Objektų socialinis vertinimas	37
2.5. Architektūros ir skulptūros objektų Kauno mieste projektavimo principų koncepcinis modelis.....	39
3. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS OBJEKTŲ KAUNE EKSPERMENTINIS PROJEKTAS	41
3.1 Ekspermentinio projekto vietų atranka	41
3.2 Architektūros – skulptūros objektų vietų paieška Šilainių daugiabučių namų	47
3.3 Ekspermentinio projekto objektų sprendiniai	46
3.4 Ekspermentinio projekto rezultatų vertinimas	51
IŠVADOS.....	52
NAUDOTA LITERATŪRA	54
GRAFINĖS DALIES KOPIJA.....	61
PRIEDAI.....	62

Spūdytė, Monika. ARCHITEKTŪROS SKULPTŪROS OBJEKTŲ PROJEKTAVIMO GALIMYBĖS KAUNE. Architektūros magistro baigiamasis projektas / vadovas doc. G. Balčytis; Kauno technologijos universitetas, Statybos ir architektūros fakultetas.

Mokslo kryptis ir sritis: architektūra

Reikšminiai žodžiai: *architektūra, skulptūra, rekreaciniai objektai*

Kaunas, 2016. 66p.

SANTRAUKA

Magistrinio baigiamajame darbe analizuojami architektūros – skulptūros objektai ir jų projektavimo principai. Medžiagos kaupimo ir analizės apibendrinimo etape išsiaiškinti pagrindiniai architektūriniai, socialiniai ir identiteto formavimo principai. Empirinių tyrimų metu atlikta socialinė apklausa ir architektūros – skulptūros objektų pavyzdžių vertinimas. Objektų vertinimui pasirinkti Lietuvoje ir užsienyje suprojektuoti rekreaciniai statiniai, rekreaciniai įrenginiai ir inžineriniai įrenginiai. Remiantis koncepciniu modeliu parinkta tinkamiausia eksperimentinio projekto vieta, objektų kiekis, funkcija ir meninė raiška. Darbo paskutiniame etape išdėstytos bendros magistro darbo išvados.

Spūdytė, Monika. *DESIGN PRINCIPLES OF ARCHITECTURE – SCULPTURE OBJECTS IN KAUNAS*: Master's thesis in Architecture / supervisor prof. G. Balčytis. The Faculty of Civil Engineering and Architecture, Kaunas University of Technology.

Research area and field: architecture

Key words: architecture, sculpture

Kaunas, 2016. 66p.

SUMMARY

Master's thesis analyzes the architecture – sculpture objects and their design principles. In the phase of material acquisition and analysis phase of generalization stage are determined the main architectural, social and identity formation principles. Empirical studies consist of social survey and evaluation of architecture – sculpture objects. For the evaluation designed recreation buildings, recreation devices and engineering devices are chosen from Lithuania and abroad. The places, objects quantity, function and artistic expression was chosen based on conceptual model of experimental project. At the end of the master work general conclusions are formulated.

IVADAS

TEMOS AKTUALUMAS

Magistro studijų tiriamojo projekto referatas parašytas tema: „Architektūros – skulptūros objektų projektavimo galimybės Kaune“. Tyrinėjamas tarpdiscipliniškumas tarp dviejų šakų, kurios šiomis dienomis vis glaudžiau siejasi.

Lietuvoje randamos skulptūros dažniausiai atitinka atminties įprasminimo funkciją. Skulptūros, kurios funkcionuoja kaip paminklas, miestui ir visuominei nesuteikia naujų potyrių. Tokios skulptūros padeda suformuoti aikštes, jas užbaigti, tampa architektūrinės erdvės dominante, tačiau dažniausiai tai netampa nauju traukos centru. Tuo tarpu šiuolaikinė architektūra išlaikydama funkcionalumą įgyja vis naujas skulptūriškas formas, ieškoma dar nematytos meninės išraiškos.

Architektūra prie skulptūros artėja ieškant naujų ir netikėtų formų, o skulptūra prie architektūros netikėtu dydžiu ir naujomis funkcijomis. Taip varijuojant tarp architektūros ir skulptūros, atsiranda nauji inovatyvūs objektai. Kaunui, ypač miegamiesiems rajonams, trūksta vizualinės raiškos, ženkliškų elementų. Architektūros - skulptūros objektai padėtų atgaivinti ir sukurti visuomenines erdves, praturtintų gyvenamąją aplinką.

TYRIMO OBJEKTAS

Magistro studijų tiriamajame darbe nagrinėjami architektūros - skulptūros objektai. Gilinamasi į objektų projektavimo subtilybes, bei galimybes atsirasti Kauno mieste.

DARBO TIKSLAS

Remiantis visais tiriamojo darbo etapais suformuoti naujų architektūros – skulptūros objektų atsiradimo principus Kaune.

DARBO UŽDAVINIAI

1. Sudaryti tyrimo hipotezę;
2. Parengus atrankos kriterijus, formuluoti tyrimo objektų atrankos lentelę ir pasirinkti tyrimo objektus;

3. Sudaryti empirinių tyrimų programą;
4. Numatyti tyrimų metodus;
5. Įvykdyti empirinius tyrimus pagal pasirinktą metodiką;
6. Įvykdyti visuomenės bei specialistų apklausas;
7. Išanalizuoti pasirinktus objektus;
8. Susisteminti ir išanalizuoti tyrimų rezultatus;
9. Gavus tyrimų rezultatus palyginti su hipotetiniu modeliu, nustatyti modelio plusus ir minusus;
10. Iš gautų tyrimo rezultatų padaryti išvadas ir po jas susisteminti ir pavaizduoti grafiškai.
11. Parengti koncepcinį modelį
12. Parengti projektinius pasiūlymus
13. Pateikti tiriamojo darbo išvadas

DARBO STRUKTŪRA IR METODAI

Tiriamasis magistro projektas susideda iš tekstinės dalies – referato, grafinės dalies – eksperimentinio projekto ir darbo išvadų.

Magistro tiriamasis darbas sudarytas iš IV etapų:

I etape analizuojamos teorinės ir praktinės architektūros – skulptūros objektų problemos. Mokslinės literatūros susijusios su architektūros ir skulptūros sąveika nėra daug. Buvo nagrinėjami antriniai šaltiniai susiję su analizuojama tema, tyrinėjama egzistuojančių pavyzdžių vaizdinė medžiaga. Remiantis medžiaga suformuojami išsiaiškinti architektūros - skulptūros objektų projektavimo principai – hipotetinis modelis.

I I etape atliekami empiriniai tyrimai, kurie susidaryti iš sociologinės apklausos ir egzistuojančių objektų vertinimo. Sociologinė apklausa susidėjo iš visuomenės ir specialistų anketų. Analogai buvo atrinkti pagal suformuotus kriterijus, remiantis Christopher Alexander modelių sistema. Vėliau vertinama objektų raiška, remiantis Identiteto indekso teorija. Gavus visus empirinių tyrimų rezultatus suformuojamas architektūros – skulptūros objektų hipotetinis modelis.

III etape, vadovaujantis hipotetiniu ir koncepciniu modeliu, rengiamas eksperimentinis projektas. Pateikiami galimi konkretūs sprendiniai Kaune.

IV etape apibendrinama visa medžiaga ir suformuojamos magistrinio tiriamojo darbo išvados.

1. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS SAŲVEIKOS SAMPRATA

1.1 ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS SAMPRATA

Architektūra yra meno ir mokslo rūšis, kurios pagrindas formuoti mus supančią erdvę, projektuoti statinius ir miestus. Architektui tenka atsakomybė formuoti gyvenamąją aplinką. Architektūra yra išskiriama į tūrinę architektūrą, urbanistiką ir kraštovaizdžio architektūrą. Projektavimas glaudžiai susijęs su socialiniais, ekonominiais, fiziniais aspektais. Architektas projektuodamas turi atsižvelgti ne tik į pastato estetiką, bet ir į patį žmogų, jo mastelį, norus ir galimybes.

„Architektūra yra menas. Architektūra yra svarbiausia iš menų, ji apima mintijimą, su kuriuo kiti menai net nesusiduria. Kaip ir paties objekto santykis su žmogumi – asmeniu, kuris juo naudojasi, asmeniu, kuris jį išgyvena / patiria, asmeniu, kuris jį regia; ir kaip tas asmuo suvokia konkrečią erdvę. Architektas atsakingas ne tik prieš klientą, ir ne tik prieš žmones, kurie naudosis jo kūrinium, bet prieš visuomenę apskritai. Ne kiekvienas pastatas yra architektūra. Kad jis būtų architektūros objektas, jis visų pirma turi būti meno kūrinys“ - teigia amerikiečių architektas, mąstytojas Richard'as Meier'is. (Aida Štelbienė, 2011).

Citatoje kalbama apie architektūros svarbą visuominės gyvenime. Vitruvijus yra pasakęs, kad: „architektūra net labiau nei poezija priklauso nuo suvokėjo“.

Tas pats Vitruvijus ir jo traktatas „Dešimt knygų apie architektūrą“ stimuliuo architektūros teorijos ir praktikos raidą. Knygose įvardijama trys svarbiausios architektūros sąvybės – tvirtumas, nauda ir grožis. Šios sąvybės būdingos ir dabartiniam architektūros suvokimui. Traktatas yra seniausias žinomas veikalas, kuriame išdėstomos architektūros taisyklės. Renesanso teoretikai lygino pastatą su žmogaus sandarą. Tokia idėja buvo perimta iš Vitruvijaus, kuris rėmėsi antika. Markas Vitruvijus mėgino apibendrinti graikų architektūrą, aiškino klasikinio orderio kilmės priežastis.

Antikinėje graikijoje orderinė architektūra atspindėjo svarbiausią pasaulio dėsningumą, išreiškė grožio idėją ir įkūnijo harmoniją. Harmonijos kūrimo principai buvo: geometrinių formų harmonija, buvo manoma, jog kvadratas ir apskritimas tobulos formos; optinė harmonija; spalvų harmonija; skaičių harmonija; proporcijų harmoniją atspindėjo aukso

pjūvio taisyklė ir moduliniai santykiai; buvo naudota vyriško – dorėninio ir moteriško – jonėninio prado harmonija. Kolonos struktūra atitiko žmogaus kūno struktūrą.

Žvelgiant iš šiandieninės perspektyvos ir žiūrint į koloną kaip į atskirą objektą, galima daryti prielaidą, kad tai ne tik architektūrinė detalė, bet ir skulptūra. Skulptūra, kuri turi prasmę. Dar antikoje buvo minima, kad kolonos struktūra atitinka žmogaus kūno struktūrą. Į koloną šiomis dienomis galima žvelgti kaip į atskirą objektą. Tai kas anksčiau būtų sunkiai suvokiama, dabar įgauna naują prasmę. Meno samprata tampa platesnė.

Skulptūra – viena seniausių dailės šakų. Apvaliosios skulptūros kūriniai, kuriuose vaizduojami gyvūnai bei vadinamieji paleolito Veneros atvaizdai, rasta vėlyvojo paleolito stovyklavėtėse. Keramikinė skulptūra ir vadinamosios „Akmens bobos“ bei reljefiniai papuošalai – neolito ir eneolito kūryba.

Pagrindinės skulptūros rūšys yra apvalioji ir reljefinė. Pagal paskirtį būna pamiklinė, dekoratyvinė, kamerinė, taip pat vadinamoji smulkioji skulptūra. Pagrindinės formos : statula, skulptūrinė grupė, biustas, torsas, statulėlė, medalis (Algimantas Mačiulis, 2003).

Pirmąsios skulptūros funkcijų yra ne viena – komunikuoti pasitelkiant skulptūrą, pažinti, sukurti magiją ir estetinį vaizdą. Šios funkcijos vyrauja iki šiol. Apvalioji skulptūra buvo seniausia pirmąsios žmogaus kūrybos sritis.

1.2 ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS SĄVEIKA

Menų sintezės apibrėžtis turėtų reikšti galutinį dviejų ar daugiau menų susiliejimo rezultata, jų visokiariopą integraciją. Tai galėjo būti įmanoma „sintetinėse“ epochose, seniausiose civilizacijose – Egipte, Indijoje, Meksikoje ir kt., kol tam tikri menai neišsiskaidė į skirtingas meno rūšis. Menų sąveika suprantama kaip kelių meno šakų sąsaja viename kūrinyje ir ši apibrėžtis rodo, kad tam tikri savarankiški menai daugiau dalyvauja (nebūtinai susilieja) vientisoje kompozicijoje (Algimantas Mačiulis, 2003).

Grynieji menai išstumiami iš populiarumo viršūnių. Daugelis meno šakų susipina ir sukuria naujus darinius. Naujus kūrinius tampa sunku priskirti vienai sričiai. Architektūra ir skulptūra sąveikauja nuolat. Kartais skulptūra tampa pastato dalimi ir puošybos elementu, kartais skulptūra statoma miesto aikštėje ir tampa pagrindiniu akcentu, suformuojančiu erdvę, o šiomis dienomis kartais sunku suprasti tai - skulptūra ar architektūra. Šios dvi meno šakos panašios dėl savo erdvinių sąvybių. Architektūra neatsiejama nuo funkcijos, o skulptūra gali turėti funkciją, o gali jos ir neturėti. Pagrindinė skulptūros funkcija yra estetika. Architektūra taip pat turi būti estetiška, bet be šios sąvybės dar yra galybė kitų sąlygų, kurias architektūra turi tenkinti.

D. Summersas (2003) skulptūrą priskiria asmeninės erdvės, o architektūrą socialinės erdvės formavimo menui. Asmeninė erdvė apibrėžiama meninio objekto santykiu su fizinėmis ir dvasinėmis suvokėjo savybėmis, lemiančiamos erdvės patyrimą. Architektūra yra socialinės erdvės menas, nes ją lemia visuomeniniai santykiai, kuriuos ji savo ruožtu veikia formuodama erdvines žmonių sambūvio prielaidas (Audrius Novickas, 2010).

Tradiciskai žvelgiant į architektūros ir skulptūros sąveiką, skulptūra, patekusi į architektūrą, tampa nesavarankiška ir įpareigota prisitaikyti prie aplinkos. Kokybiška ir turinti meninę vertę architektūra diktuoja sąlygas ir kelią kartelę nemenkavertei ir išraiškingai skulptūrai. Tik tokiu atveju gali atsirasti menų sąveika. Ypač svarbus vaidmuo tenka architektūrinei kompozicijai. Gera kompozicijai priklauso nuo projektuotojo talento ir intuicijos ir mokėjimo išreikšti savo mintis.

Naudojama daugybė įvairių būdų, skirtingų architektūros stiliaus formų, meninės raiškos priemonių, tačiau kai kurios iš jų pastovios – vientisumas, ritmas, proporcijos ir mažtelis, šviesos bei šėsėlių santykiai, spalva bei medžiagų faktūra, simetrija bei asimetrija, statiškumas bei dinamiškumas bei kt. (Algimantas Mačiulis, 2003).

Meninės raiškos priemonės padeda sukurti architektūros ir skulptūros sąveiką. Vientisumas yra ypač svarbus elementas architektūros ir skulptūros sąveikai. Skulptūra turi prisitaikyti prie architektūros. Idėja turi būti vientisa. Norint sukurti vientisą įspūdį svarbu atsižvelgti į mažtelį. Problematika kyla tarp mažtelio ir architektūros sąveikos. Dažniausiai žmogus lygina save su pastatu, todėl visos architektūros matu tampa žmogus. Siekiama, kad skulptūros įsiliėtų į bendrą pastato tektoniką. Kartais jos padeda, susilieja su architektūra, prisitaiko prie architektūros elementų – atitinka nišų dydį, ar pastato elementų susikirtimus. Lemiamas bendrumo įspūdis yra pastato charakteristikos faktorius, kuris ir nulemia kokios turi būti skulptūros. Dažnai kuriant pastatus panaudojamas ritmas. Skulptūros dėliojamos ritmiškai atsižvelgiant į pastato struktūrą, taip sukuriamas vietisumo įspūdis. Norint gerai matyti pastatą ir skulptūras būtina tinkamai parinkti vietą, apšvietimą ir medžiagas. Šviesa išryškina edvės formas ir faktūras. Siekiant vientisumo įspūdžio skulptūrų ir pastato medžiagiškumas būna tas pats, siekiant kontrasto – parenkamos skirtingos medžiagos - blizgios ir matinės medžiagos, derinamas lygus ir šiurkštus paviršius. Architektūros ir skulptūros sąveika veikia ne vienas kompozicinis ryšys, kuris padeda sukurti vientisą stilių.

Remiantis Algimanto Mačiulio dailės kūrinio integracija į tektoninę struktūrą, galima suformuoti skulptūros integracijos formas į architektūros struktūrą, skulptūros ir architektūros sąveiką galima suskirstyti:

- skulptūros, kurios dalinai integruojasi į pastatą
- skulptūros, kurios imituoja pastato elementus
- skulptūros kurios sudėliotos pagal tam tikrą ritmą, kuris pabrėžia pastato tektoniškumą
- skulptūros, kurios tampa lygiaverte pastato dalimi.

Paskutinė integracijos forma, kai skulptūra tampa pastato dalimi ir susilieja su pastatu tampa populiariausia šiomis dienomis. Architektai noriai perima lenktas ir plastiškas formas, kurios puikiai sąveikauja supančioje aplinkoje. Dažniausiai tokie objektai kontrastuoja su

aplinka ne tik forma, bet ir funkcija. Skulptūros, kurios tampa lygiaverte pastato dalimi dažniausiai yra rekreaciniai objektai.

1.3 ARCHITEKTŪROS - SKULPTŪROS OBJEKTŲ EGZISTUOJANTYS PAVYZDŽIAI

1_MEDŽIŲ LAJŲ APŽVALGOS TAKAS

Miestas, šalis	Anykščiai, Lietuva	
Sukūrimo metai	2015	
Kūrėjas	Arvydas Gudelis, Andrius Dirsė, Alvydas Mituzas	
Vieta	Anykščių regioninis parkas	
Paskirtis	Apžvalgos takas	

Pav. 1.

Medžių lajų apžvalgos takas skirtas iš viršaus pažvelgti į Anykščių šilelį, Šventosios upę ir pasivaikščioti tarp medžių viršūnių. 2,7 mln. eurų objekto statybą užsakė Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Apžvalgos takas tęsiasi 300 m. ir yra pakilęs į 21m. aukštį. Apžvalgos tako bokštas pakilęs į 30m. aukštį. Neįgaliesiems yra specialiai pritaikyti keltuvai.

Nusprendus, jog toks objektas turėtų atsirasti, buvo paskelbtas viešas konkursas. Išrinktas pirmos vietos nugalėtojų darbas pasirodė techniškai neįgyvendimas - konstrukcijoms buvo pasirinktas medis. Ieškant kitų variantų ir bendradarbiaujant su konstruktoriais konstrukcijoms pasirinktas metalas, o apdailai - medis. Anot autorių, pagrindiniu lajų tako simboliu pasirinkta austinė tautinė juosta. Rombo motyvas kartojasi bokšte, konstrukcijose ir turėkle. Jungtinių tautų Pasaulio turizmo organizacija medžių lajų taką apdovanojo pirma vieta už inovacijas su turizmu susijusiose įstaigose.

2_MINERALINIO VANDENS GARINIMO BOKŠTAS

Miestas, šalis	Birštonas, Lietuva	
Sukūrimo metai	2015	
Kūrėjas	UAB „Kupola“	
Vieta	Parkas	
Paskirtis	Paviljonas - bokštas	

Pav. 2.

Mineralinio vandens garinimo bokštas suprojektuotas Bištono centriniame miesto parke. 339 tūkst. eurų vertės objektą užsakė Birštono miesto savivaldybė. Tai dalis paruošto

projekto „Mineralinio vandens panaudojimas poilsiui ir turizmui Birštono kurorte“ objekto idėja, pasiskolinta iš Vokietijos. Tokie objektai sveikatingumo kurortuose yra plačiai paplitę.

Skulptūriško objekto karkasas iš ažuolo, o sienos užpildytos laukinės vyšnios šakelių ritinėliais. Bokštas turi du įėjimus, angas sienose ir neturi stogo. Tokia architektūrinė išraiška sukuria jungtį tarp objekto interjero ir eksterjero. Pastatyto bokšto diametras siekia 10m., aukštis - 3m. Objekto centre suprojektuotas fontanas, kurio dugne esantis siurblys reguliuoja vandens paėmimą ir padavimą. Bokšto sienomis teka vanduo iš parke esančio „Rūtos“ gręžinio. Manoma, jog veikiamas atmosferos pokyčių vanduo garuos ir skleis „jūrinio oro“ efektą 50 - 80m. spinduliu. Architekto Algimanto Zavišos labdaros ir paramos fondo konkurse 2014m. mineralinio vandens garinimo bokštas buvo išrinktas geriausiu rekreacinės architektūros kūriniu.

3_ ZARASO APŽVALGOS AIKŠTELĖ

Miestas, šalis	Zarasai, Lietuva
Sukūrimo metai	2012
Kūrėjas	Šarūnas Kiaunė
Vieta	Ežero pakrantė
Paskirtis	Apžvalgos ratas

Pav. 3.

Objektas - tai dalis „Naujos kokybės įvaizdžio formavimas ir infrastruktūros plėtra atokiuose pasienio miestuose – Zarasuose ir Kraslavoje“ projekto. Projektu buvo stengiamasi pasienio miestus populiarinti ir padaryti patrauklesnius visuominei. Rengiantis kurti naują atraktyvų objektą, Zarasų miesto gyventojai siūlė atkurti anksčiau čia buvusį fontaną. Vėliau, architektams nuodugniai susipažinus su vietoje, buvo priimtas bendras sprendimas projektuoti apžvalgos ratą.

Apžvalgos ratas sukuria jungtį tarp viršutinės ir apatinės ir ežero krantinių. Objektas tęsiasi 100m., jo skersmuo - 34m. ir jis 17m. aukštyje iškilęs virš ežero. 571 tūkst. eurų kainavusio apžvalgos rato konstrukcijoms pasirinktos sukryžiuotų apskrito profilio plieno kolonos, o pandusui panaudotas maumedis.

Šis objektas buvo vienas pirmųjų suprojektuotų Lietuvoje. Apžvalgos ratas išsiskiria grakštumu ir lengvumu. Įgyvendinus objektą jis tapo dideliu traukos centru, čia nuolat gausu

lankytojų. Europos viešosios erdvės apdovanojimų konkurse 2000m. Zaraso apžvalgos aikštelė pateko tarp 25 finalininkų. Renginyje „Žvilgsnis į save 2010-2012“ objektas apdovanotas kaip vienas iš 5 geriausių architektūros objektų Lietuvoje.

4_ RADVILIŠKIO APŽVALGOS BOKŠTAS

Miestas, šalis	Radviliškio rajonas, Lietuva	
Sukūrimo metai	2015	
Kūrėjas	UAB „Projektų rengimo centras“	
Vieta	Tytuvėnų regioninis parkas	
Paskirtis	Apžvalgos bokštas	

Pav. 4.

Valstybės saugomų teritorijų tarnyba užsakė apžvalgos bokštą Gomertos kraštovaizdžio draustinyje. 300 tūkst. eurų kainavęs apžvalgos bokštas sujungtas su vietine infrastruktūra. Objektas yra 21m. aukščio, jis suprojektuotas ant 9m. aukščio Kokmaniškio kalno.

Apžvalgos bokštas lengvas ir ažūriškas. Laikančioji konstrukcija, laiptai, apžvalgos aikštelė pagaminti iš metalo, bokšto apdailai pasirinkta vertikali medinės lentelės. Objektu pakilus aukštyn galima pamatyti Sulinkių durpyną, Šiaulius, Radviliškį, Rėkyvą, Bubius ir Gomertos kraštovaizdžio draustinį.

5_BURNHAM PAVILJONAS

Miestas, šalis	Čikaga, JAV	
Sukūrimo metai	2009	
Kūrėjas	Zaha Hadid	
Vieta	Tūkstantmečio parkas	
Paskirtis	Atminties paviljonas	

Pav. 5.

Architekto - urbanisto Daniel H. Burnham atminimui buvo pastatyti du paviljonai. Vienas projektuotas Ben van Berkel, kitas – Zaha Hadid. Netikėta, jog klasicistui atminti buvo pavesta paviljonus suprojektuoti Europos architektams avantgardistams. Ben van Berkel ir Zaha Hadid projektuoti laikini paviljonai pastatyti pilname atrakcijų Tūkstantmečio parke.

Vienos lankomiausių vietų – J. Prickerio paviljonas, kurame vyksta koncertai ir pasirodymai, „Debesies vartai“, „Karūnos fontanas“, Lurie sodai ir dar daug kitų. Tūkstantmečio parkas jungiasi tiltais su Didžiuoju parku. Parko projekto įgyvendinimas kainavo 475 mln. dolerių.

Parkas suprojektuotas 1997m. ir atidarytas 2004m. Anksčiau parko vieta buvo urbanistiškai nepatrauki - Ilinojaus centrinis geležinkelis ir parkingas. To meto geležinkelį ribojo Čikagos senamiestis ir Mičigano ežeras. 1909m. Daniel H. Burnham parengtame Čikagos miesto plane aplink geležinkelio nuosavybę buvo numatytas Didysis parkas. Tuo metu toks sumanymas nebuvo įgyvendintas.

Pasak Zaha Hadid, lankytojai domisi nauju objektu, tai tampa populiarie viešoji erdvė. Paviljonas atspindi, jog miestas yra atviras naujoms ir inovatyvioms idėjoms. Objektas pratęsia Čikagos miesto tradiciją laužyti nusistovėjusius taisykles. Tai jungtis tarp seno ir naujo. Projektuojant organišką formą paviljono pastatymui naudojamos šiuolaikinės priemonės. Karkasui naudojama lenkto aliuminio stuktūra, o aptakią formą padeda formuoti audinys. Audinį galima priskirti tradicinėms ir aukštųjų technologijų medžiagoms dėl jo paslankių sąvybių ir gebėjimo lengvai prisitaikyti.

Per metus Tūkstantmečio parką aplanko 2 mln. žmonių, tai vienas didžiausių traukos objektų Čikagoje. Remiantis užfiksuota medžiaga, galima teigti, kad nauji paviljonai Tūkstantmečio parkui tik pridėjo populiarumo. Kiekvienas Čikagos miesto planui atminti skristas paviljonas kainavo po 500 tūkst. dolerių. Burnham paviljonai buvo pastyti pietinėje parko dalyje 2009m . vasaros - rudens laikotarpiui. Zaha Hadid paviljono viduje filmas apie Čikagos miesto kaitą buvo rodomas kiekvieną dieną pradedant temti. Taip pat vakare paviljonas apšvietimo pagalba keisdavo savo spalvą.

6_KARŪNOS FONTANAS

Miestas, šalis	Čikaga, JAV	
Sukūrimo metai	2000	
Kūrėjas	Jaume Plensa, Courtesy of Krueck + Sexton Architects	
Vieta	Tūkstantmečio parkas	
Paskirtis	Fontanas	

Kitas ypač patrauklus objektas – Karūnos fontanas, suprojektuotas prie gatvės, pietvakarinėje Tūkstantmečio parko dalyje. Idėjos autorius ispanų skulptorius Jaume Plensa dirbo kartu su architektais. Fontanas sudarytas iš dviejų bokštų nuo kurių virsaus teka vanduo. Ant kiekvieno bokšto vienos iš išklotinių, pakaitomis rodoma 1000 nufilmuotų Čikagos gyventojų veidų. Kiekvienas žmogus ekrane rodomas 2-3min. Trumpame video filme žmogus mirksi, užsimerkia, šypsosi, rodo įvairias mimikas ir galiausiai sučiaupia lūpas. Netikėtumo įspūdis sukuriamas, kai pasirodo vandens čiurkšlė. Autoriaus idėja gimė iš antikinių būtybių chimerų naudojimo fontanų puošyboje. Iš jų burnų taip pat purkšdavo vanduo.

Technologiškai buvo sunku suderinti vandenį ir LED technologijas. 16m. aukščio fontanas sudarytas iš 11 tūkst. stiklo blokelių ir 148 video ekranų. Viduje sukonstruota fontano vandens paėmimo ir padavimo sistema. Išbėgantis vanduo subėga į plytelėse esančius tarpus. Po kiekvienu fontanu yra suformuotas pumpavimo erdvė, kur subėgęs vanduo paduodamas vėl į fontaną.

Kaip teigia lankytojai, miesto fontanas veikia kaip susitikimų vieta. Miesto vaikai ateina čia maudytis ir žaisti. Iš fontano išbėgęs vanduo gana ilgai bėgą plytelių tarpus, todėl tarp dviejų bokštų susiformuoja labai sekus 3-6cm gylio baseinas, kuriame vaikai ir suaugusieji noriai taškosi. Ypač vasaros metu fontanas gausiai pritraukia miesto gyventojus ir svečius. Reimantis autorium, pagrindinis šios viešos susitikimų vietos tikslas yra bendravimas.

7_SERPANTINŲ PAVILJONAS

Miestas, šalis	Londonas, Anglija
Sukūrimo metai	2013
Kūrėjas	Sou Fujimoto
Vieta	Hyde parkas
Paskirtis	Paviljonas

Pav. 7.

Serpantinų galerija yra šiuolaikinio meno galerija Hyde parke, centriniam Londone. Parke gausu paminklų, fontanų, statulų, kiekvienais metais organizuojama daugybė renginių. Serpantinų galerija 1970m. pradėjo savo veiklą klasikiniame arbatos paviljone. Nuo 2000m. tęsiama kasmetinė Serpantinų galerijos iniciatyva kiekvienais metais kuruoti naujo vasaros paviljono atsiradimą. Kiekvieną kartą paviljonui sukurti pakviečiami garsiausi ir labiausiai pasižymėję pasaulio architektai.

1530m. karalius Henrikas VIII įsigijo didelį sklypą, kurį pavertė medžioklės vieta. Šiame parke medžiodavo didikai ir ambasadoriai. Keičiantis valdžios atstovams parkas taip pat kito. Laikui bėgant buvo suformuoti takai, pravažiavimai, parke pastatyti fortai ir remiantis natūraliais - gamtos suformuotas ežerais pradėtas formuoti dirbtinis Serpantinų ežeras. 18a. pirmąjį tokį ežerą suprojektavo karališkoji sodininkė Karalienė Karolina. Nuo to laiko toks projektavimo principas paplito visoje šalyje. Iš čia ir gimė Serpantinų pavadinimas.

Anot Sou Fujimoto, kurdamas 2013m. Serpantinų paviljoną, jis stengėsi sukurti jungtį tarp architektūros ir gamtos. Projektuojant permatomumas buvo ypač svarbus. Ažūrinė stuktūra leidžia pajusti ir stebėti klimato kaitą ir supančią aplinką. Iš pirmo žvilgsnio trapus karkasas sukuria patvarią struktūrą, kuri gali laisvai plėstis ir didėti. Paviljonas suprojektuotas iš žmogaus mastelį atitinkančių metalinių kubų. Vietomis kubai pridengti organinio stiklo plokštėmis, kurios suformuoja stogą ir sėdėjimo vietas. Paviljono stuktūra varijuoja tarp interjero ir eksterjero erdvės, kuri veikia kaip multifunkcinė socialinė erdvė.

Bendras paviljono vidaus plotas užima 142m². Bendra projekto kaina 838 682 svarų sterlingų. Kiekvienas paviljono kubas sudarytas iš 2mm storio geležies elementų. Paviljonas turi du įėjimus ir kavinę viduje. Kiekvienais metais parkas pritraukia apie 1 mln. lankytojų. Vasaros laikotarpui skirtas Serpantinų paviljonas tampa populiarus dėl daugybės renginių ir diskusijų vykstančių jame.

8_MFO PARKAS

Miestas, šalis	Ciurichas, Šveicarija
Sukūrimo metai	2002
Kūrėjas	Burckhardt + Partner, Raderschall Landschaftsarchitekten AG
Vieta	Priemiestis
Paskirtis	Parkas

Pav. 8.

MFO parkas suprojektuotas ankčiau buvusioje vienoje labiausiai industrinių miesto zonų. Anksčiau atydžiai saugomo Naujojo Oerlikono rajone buvo gaminami ir testuojami ginklai. Gamybos laikotarpis baigėsi 1999m. Tuomet teritorija buvo modernizuota: sukurta 5 tūkst. naujų gyvenamųjų vietų, įsteigta 12 tūkst. naujų darbo vietų, suprojektuoti trys nauji parkai.

MFO parkas suprojektuotas buvusioje mašinų gamyklos vietoje. Paliktos pastato metalinės konstrukcijos, ant kurių suformuoti 4 lygių pasivaikščiojimo takai ir poilsio vietos. Aukščiausiam lygyje atsiveria vietinė panorama. Visa parko konstrukcija apauginta vijokliniais augalais. Augalai kruopščiai parinkti, parke naudojamos 104 skirtingos augalų rūšys. Tik užbaigus projektą augalai buvo maži, todėl parko konstrukcija buvo permatoma, laikui bėgant, augalai padengė didžiąją dalį struktūros. Augalai parkui suteikia galimybę kisti – augalų pagalba tankėja parko konstrukcija, didėja atskirtis tarp parko interjero ir eksterjero, keičiantis sezonams keičiasi lapų spalva, augalai sužydi ir nuvyta.

Parko proporcijos išlaikytos tos pačios, kaip ir prieš tai čia buvusio pastato: ilgis - 100m, plotis - 34m., aukštis - 18m.. Vietos bendruomenei skirtas parkas naudojamas labai plačiai – žmonės čia susitinka, bendrauja, vyksta filmų peržiūros ir sporto renginiai, koncertai bei vaidinimai. Šis projektas Ciuricho miestui kainavo 3400 tūkst. frankų. Parkas apdovanotas daugybe prizų – 2003m. gavo BDLA prizą, 2004m. MAX apdovanotas antra vieta, 2004m. gavo Friedrichshafen apdovanojimą, 2006m. Ciuricho kantono ir miesto apdovanotas už puikią architektūrą, 2010m. EGHN apdovanotas kaip „Labiausiai novatoriškas parkas ar sodas“.

9_APŽVALGOS BOKŠTAS PRIE UPĖS MUROS

Miestas, šalis	Gosdorfas, Austrija	
Sukūrimo metai	2010	
Kūrėjas	terrain:loenhardt&mayr	
Vieta	Prie upės	
Paskirtis	Apžvalgos bokštas	

Pav. 9.

Gosdorfo miestas nusprendė padaryti prieinamesnį visuominei upės Muros gamtos rezervatą. Šis rezervatas yra tarp Austrijos ir Slovėnijos pasienių. Remiantis naujomis, valdžios suformuotomis gairėmis, pėsčiųjų ir dviračių takai jungiami su apžvalgos - poilsio aikštelėmis. Vienas tokių objektų, vietinės Grazo miesto pilies laiptų įkvėptas, skulptūriškas apžvalgos bokštas.

Remiantis vienu iš autorių Klaus K. Loenhardt, tik iš tolo objektas atrodo netaisiklingas ir dinamiškas. Apžvalgos bokštas sudarytas iš vienodo dydžio modulių, remiantis griežta geometrija. Architektai Terrain vadovaujasi mintim, jog architektūra ir kraštovaizdis yra neatsiejamas. Anot autorių, lankytojai turėtų mėgautis ne tik pasiekta viršune, bet ir kopimu aukštin. Greičiausiai dėl to lankytojams pasirodė per maža viršutinė apžvalgos bokšto aikštelė. Objektas sukurtas remiantis dvigubos spiralės principu. Naudojantis šiuo statiniu pakilti galima į 27m aukštį. Objektas sudarytas iš dviejų laiptinių ir jo plotis siekia 8.7m. Bokšto įgyvendinimui buvo pasirinktas metalas ir aliuminis.

10_TAMPRI PERSPEKTYVA

Miestas, šalis	Amsterdamas, Olandija	
Sukūrimo metai	2013	
Kūrėjas	NEXT Architects	
Vieta	Priemiestis	
Paskirtis	Apžvalgos takas	

Pav. 10.

Roterdamo priemiesčio, Barendrecht miesto savivaldybė nusprendė, jog miestui trūksta miesto, meno ir čia gyvenančių žmonių tarpusavio ryšio. Miesto bendrajame buvo nuspręsta

numatyti visuominei prieinamas, socialiai aktyvias erdves. Vieną tokių erdvių suprojektavo Next architektai, kurie ant žalios priemiesčio kalvos sukūrė prie reljefo puikiai prisitaikantį 150 tūkst. eurų kainavusį apžvalgos taką. Plieninis objektas gavo nominaciją „National Steel Prize 2014“.

Anot Next architektų, apžvalgos takas suprojektuotas remiantis Mobiuso žiedu. Persisukantis žiedas egzistuoja tik trimatėje erdvėje. Teoriškai objektas reprezentuoja begalybę ir tęstinumą, tačiau praktiškai aplink apžvalgos taką apeiti neįmanoma. Priemiesčio gyventojai jaučia glaudų sąryšį su Roterdamu, bet kasdieniniame gyvenime jie stipriai atsieti. Šiuo objektu buvo stengiamasi surasti jungtį tarp priemiesčio ir miesto gyventojų. Staigus apžvalgos tako pakilimas atveria Roterdamo panoraminį vaizdą, tačiau juostai persisukus, nėra kito kelio kaip grįžti atgal.

11_MELKWEG TILTAS

Miestas, šalis	Purmerend, Olandija	
Sukūrimo metai	2014	
Kūrėjas	NEXT Architects	
Vieta	Prie upės	
Paskirtis	Tiltas	

Pav. 11.

Mekweg (melkweg – oland. Paukščių takas) tiltas pastatytas sujungti Weidevenne rajoną ir istorinę miesto centro dalį Purmerend. Tiltas sudarytas iš dviejų tiltų – vienas, skirtas pėstiesiems, pakyla 45 laipsnių kampu į 12m. aukštį ir atrodo kaip arka, kitas, skirtas dviratininkams ir invalido vežimeliams, yra tam pačiam aukštyje kaip ir gatvė. Pėsčiųjų tiltas naudojamas ir kaip apžvalgos aikštele. Esant poreikiui dviračių tiltas išsiskaido į dvi dalis ir leidžia praplaukti laivams.

Tiltas yra pirmoji įgyvendinto Noordhollandsch kanalo plano dalis. Planuojama išspręsti visas su kanalu susijusias jungtis. Purmerend savivaldybei ši jungtis kainavo 6mln eurų. Objektas buvo apdovanotas pirma vieta „Iconic Awards 2014“, buvo nominuotas „National Steel Prize 2014“ ir paminėtas „BNA Building of the Year Award 2013“.

12_KRAŠTOVAIZDŽIO LANGAS

Miestas, šalis	Berlynas, Vokietija	
Sukūrimo metai	2005	
Kūrėjas	w+s Landschaftsarchitekten AG	
Vieta	Parkas	
Paskirtis	Apžvalgos takas	

Pav. 12.

1997m. vyko vienas didžiausių Vokietijoje kraštovaizdžio architektūros konkursų. Iš viso buvo gauta 160 pasiūlymų. Konkursui turėjo būti pateiktos idėjos kaip sutvarkyti Spreebogen parką, forumą, Respublikos ir Ebertplatz aikštes. Berlyno centrinėje dalyje esančio Spreebogen parko konkursą laimėjo šveicarų architektai „Weber & Saurer“. Pagrindinė parko sutvarkymo tema - modernumas paremtas klasikiniiais bruožais. Parke suprojektuotas paviljonas, takai, apžvalgos aikštelė. Parko panaudojimas labai multifunkciškas – jame vyksta įvairūs žaidimai ir koncertai, lankytojai deginasi, ilsisi ir bendrauja.

„Weber & Saurer“ Spreebogen parke suprojektavo „Kraštovaizdžio langą“. Objektas sudarytas iš dviejų kylančių šlaitų. Stovint parke siaurėjantys šlaitai sukcentruoja dėmesį į Humboldthafen, o užlipus ant šlaitų atsiveria plati sostinės panorama. Apsodinto veja objekto šlaitai apriboti metalinėmis sienomis.

1.4 ARCHITEKTŪROS - SKULPTŪROS OBJEKTŲ PROJEKTAVIMO PROBLEMOS IR JŲ SPRENDIMO HIPOTETINĖS NUOSTATOS

PROJEKTAVIMO PROBLEMATIKA

Remiantis užsienio ir Lietuvos literatūra, ir išanalizavus realius architektūros – skulptūros objektus, galima išskirti šias projektavimo problemas:

- antiniuose informacijos šaltiniuose mažai nagrinėjama architektūros ir skulptūros sąveika
- nėra aiškaus termino, kuris nustatytų ribą kada architektūra tampa skulptūra
- nesuformuoti objektų projektavimo principai.

Vadovaujantis suformuotomis projektavimo problemomis, buvo suformuoti kriterijai, kuriais vadovaujantis kuriamos hipotetinės nuostatos:

- Formuojant hipotetines nuostatas orientuotis į kokybiškų objektų projektavimą
- Apibrėžti funkcijas, kurias turi tenkinti būsiami objektai
- Numatyti galimą objektų kiekį ir vietą
- Pagrįsti arba atmesti suformuotus teiginius, atkreipti dėmesį į spragas
- Ištirti esamus pavyzdžius ir surasti silpnasias ir stipriasias jų vietas
- Išanalizuoti gautus tyrimų rezultatus ir panaudoti juos kuriant koncepcinį modelį.

TYRIMO OBJEKTAS

Tyrimo objektas labai išraiškingas savo forma, jį galima vadinti meno kūrinium, tačiau mastelio ir funkcijos atžvilgiu atitinka architektūrinius dydžius. Atliekant tyrimą buvo remtasi kuo įvairesniais pavyzdžiais, kurie būtų skirtingi savo funkcija, dydžiu, spalvomis, architektūrine išraiška ir esantys skirtingoje vietoje.

HIPOTETINĖS NUOSTATOS

Pagrindiniai projektavimo principai analizuojami tyrime:

1. Vieta. Susisteminti vietas, kuriose statomi realūs pavyzdžiai. Tuo remiantis apklausti respondentes, kur, jų nuomone, geriausiai statyti objektus Kaune, kurioje vietoje jie būtų naudingi.
2. Funkcinis patrauklumas. Remiantis egzistuojančiais pavyzdžiais apibendrinti galimas objektų funkcijas. Išanalizuoti realius pavyzdžius ir išskirti multifunkcinius objektus. Apklausti respondentes, kokios funkcijos jiems atrodo patrauklios.
3. Meninė raiška.
4. Socialinis patrauklumas. Remiantis antriniais šaltiniais išanalizuoti, kurie objektai patrauklūs, o kurie mažiau patrauklūs. Išskirti objektus, kurie lankytojams prieinami visą parą.
5. Objektų kiekis. Apklausti respondentes ir išsiaiškinti, kiek naujų architektūros objektų turėtų atsirasti. Gavus rezultatus atsižvelgti į apklaustųjų pasiūlymus.
6. Išskirtinumas. Surasti principus, pagal kuriuos architektūros - skulptūros objektai sukuria naują pridedamąją vertę.

Darbinės hipotezės:

1. Laikini architektūros - skulptūros objektai tinkami pabrėžti ir spręsti Kauno urbanistines problemas
2. Pakanka 3 laikinų objektų Kauno mieste
3. Supančioje aplinkoje objektai turi veikti kontrasto principu
4. Skulptūros architektūros objektai bus projektuojami kaip proginiai
5. Architektūros - skulptūros objektai gali tenkinti estetinį, rekreacinį ir promoginį poreikius, priklausomai nuo individualios situacijos
6. Objekto multifunkciškumas, formos, spalvos kaita vertinama teigiamai
7. Trumpalaikiai architektūros - skulptūros objektai gali tapti socialiai aktyviu traukos centru

2. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS OBJEKTŲ PROJEKTAVIMO GALIMYBIŲ EMPIRINIAI TYRIMAI KAUNO MIESTE

2.1 EMPIRINIŲ TYRIMŲ PROGRAMA

TYRIMŲ STRUKTŪRA, PROGRAMA IR METODIKA

Tyrimų programa susideda iš sociologinės apklausos architektūros - skulptūros objektų tyrimų. Siekiama suvokti šių objektų poreikį Kauno mieste. Tyrimai susideda iš :

Sociologinių tyrimų:

- bendruomenės sociologinė apklausa anketomis
- specialistų sociologinė apklausa anketomis

Analogų vertinimas:

- objektų vertinimas, remiantis Christopher Alexander modelių sistema
- objektų analizė, remiantis identiteto indekso teorija

2.2 SOCIOLOGINIŲ TYRIMŲ REZULTATAI

Sociologinis tyrimas buvo atliktas norint sužinoti, ar šie architektūros – skulptūros objektai bus patraukla klūs, lankomi, ar padės Kauną padaryti atraktyvesnį ar spręsti miesto urbanistines problemas. Sociologiniam tyrimui atlikti buvo pasirinktas anketinės apklausos metodas. Atliekant sociologinį tyrimą respondentai buvo suskirstyti ir buvo parengtos dvi apklausos – specialistų ir visuominės. Specialistų apklausai respondentai pasirinkti tikslingai – šią apklausą atliko architektūros ar dizaino išsilavinimą turintys žmonės. Bendruomenei ir specialistams klausimai buvo panašūs, tačiau specialistams jie buvo tikslesni, nebuvo apibendrinti, ar supaprastinti, taip pat buvo pateikta vertinimui konkretūs architektūros – skulptūros objektų pavyzdžiai.

RESPONDENTŲ IMTIES SUDARYMAS

Sociologinėje apklausoje sudalyvavo 87 respondentai. Į bendruomenės anketoje suformuluotus klausimus atsakė 61 visuominės atstovas. Atliekant specialistų apklausą respondentų imtis buvo mažesnė – iš viso apklausti 26 respondentai. Respondentai atliekantys apklausą buvo nustatyti išankstinės atrankos būdu, pagrinde architektūros ir dizaino srities specialistai.

Respondentai buvo atrenkami anketą talpinant internetinėje statistikos www.apklausa.lt svetainėje ir nuorodą persiunčiant iš anksto pasirinktam bendruomenės ar specialistų atstovui.

TYRIMŲ ANKETA

Formuojant anketą pagrindinis reikalavimas buvo aiškiai suformuluoti klausimus. Remiantis anketų sudarymo pavyzdžiais anketa buvo suskirstyta į įvadinę ir pagrindinę. Įvadinėje dalyje trumpai nurodoma kas ir ko siekia sudaryta anketa, trumpai nurodomi anketos sudarymo tikslai. Anketos pagrindinė dalis apribota šiais klausimais:

- Socialiniai – demografiniai klausimai, kuriuose reikia nurodyti amžių, išsilavinimą ir lytį
- Visuominės kultūrinis gyvenimas. Šioje dalyje buvo siekta išsiaiškinti, ar respondentai domisi Kauno kultūriniu gyvenimu

- Kultūros sostinės terminas. Terminas padeda pagrįsti architektūros - skulptūros objektų laikinumą ir panaudojimą tam tikrai progai
- Specialistams pateikta įvertinti keturis architektūros – skulptūros objektus
- Numatomi galimi funkciniai, meninės išraiškos variantai

TYRIMO REZULTATAI

Pirmieji trys klausimai specialistams ir visuominei buvo pateikti vienodi: amžius, lytis ir išsilavinimas. Specialistai buvo parinkti pagal išsilavinimą, todėl amžiaus skirtumas sumažėjo. Specialistų apklausoje daugiausiai sudalyvavo 20-40 amžiaus respondentų (96,6% - 20-40 amžiaus, 3,8% - 40-60 amžiaus). Bendruomenės apklausoje didžiąją dalį sudarė jauno ir vidutinio amžiaus respondentai, (31,1% iki 20 metų, 62,3% - 20-40 metų, 4,9% - 40-60 metų, 1,6% daugiau nei 61 metų). Lyčių atžvilgiu buvo siekta lygybės, tačiau abiem atvejais daugiau moterų atsakinėjo klausimus (specialistų apklausoje 65,4%, bendruomenės apklausoje 80,3% sudarė moterys).

Specialistų apklausoje buvo apklausti architektūros ir dizaino profesionalai. Apklausoje sudalyvavo 23 architektai ir 3 dizaineriai. Dizaineriai buvo pakviesti siekiant atsakymų įvairovės atviruose klausimuose.

Bendruomenės apklausoje dalis klausimų buvo susiję su dalyvavimu kultūrinuose renginiuose ir kultūros sostinės terminu. Paaikškėjo, kad didžioji dalis respondentų domisi kultūriniu gyvenimu. Teigiamą nuomonę išreiškė 86,1%, neigiamą nuomonę išreiškė tik 13,1%. Taip pat buvo nagrinėtas „Kultūros sostinės“ terminas, kai pagrindas laikiniems objektams atsirasti. Toks specifinis renginys pateisintų projektuojamų objektų poreikį. Apie „Kultūros sostinės“ terminą yra girdėję didžioji dalis bendruomenės respondentų, teigiamai atsakė 75,4%. Tai įrodo, kad specifiniai renginiai traukia respondentus.

Apklausoje buvo suformuluotas teiginys, jog pakanka 3 laikinų objektų. Gauti rezultatai buvo netikėti, tik labia maža dalis specialistų ir bendruomenės mano, kad toks objektų skaičius tenkintų poreikius. Taip pat buvo nemažai specialistų individualių pasisakymų. Specialistai davė daug patarimų, kurie skatina atsižvelgti į projektuojamų objektų vietą, dydį ir paskirtį. Specialistų atsakymuose dominavo 10 (26,9,1%) ir 5 (26,9,1%) objektų skaičius Kaune. Bendruomenė tai pat pasisakė už objektų gausą. Daugiausiai respondentai pasisakė už 3-5 (32,8%) ir 7-10 (37,7%) architektūros –skulptūros objektus Kaune.

Formuojant hipotetinius teiginius buvo manoma, jog svarbiausia, kad skulptūros – architektūros objektai integruotųsi į apleistus pastatus. Atliekant apklausą specialistų atsakymai pasiskirstė apylygiai klausiant apie objektų vietą. Nežymiu skirtumu apklaustiesiems aikštės ir sverai atrodo tinkamesnė vieta (31,4% aikštėse, skveruose - 24,7%, parkuose - 22,9%, integruotis į apleistus Kauno statinius prie upės, upėje - 20%). Nagrinėjant gautą diagramą galima teigti, jog specialistai sutinka su visomis galimomis projektavimo vietomis. Tai parodo, kad tokie objektai reikalingi ir gali išsidėstyti Kaune. Reikia tik pagrįstai surasti tinkamą vietą.

Atliekant apklausą buvo stengiamasi išsiaiškinti būsimiems objektams. patraukliausias funkcijas. Gavus specialistų ir bendruomenės anketos rezultatus respondentų nuomonės sutapo – funkcinė įvairovė pasiskirstė tolygiai (visoms trims numatytoms funkcijoms atiteko apytiksliai po 30%). Galima teigti, jog suprojektavus tam tikrą skaičių objektų jie turėtų skirtis savo funkcija.

Siekiant išsiaiškinti, ar objektai savo menine išraiška turėtų būti panašūs, šio poreikio buvo dalinai atsisakyta (9pav.) . Specialistams buvo pateiktas išsamesnis klausimas, buvo prašoma nurodyti, ar objektai savo meninė išraiška turėtų būti panašūs. Didžioji dauguma specialistų nurodė, kad objektai gali būti skirtingi ir individualiai prisitaikyti prie aplinkos (51,2%). Žinoma, buvo ir kitų variantų, kuriuos specialistai pasirinko– funkcija, medžiagiškumas, dydis. Mažiausiai dėmesio skirta spalvai. Bendruomenė pasisakė panašiai - 84,6% respondentų nurodė, jog objektai neturėtų būti panašūs.

Kiti klausimai apklausoje buvo sudaryti norint sužinoti objektų atraktyvumą. Dauguma architektūros specialistų pasisakė teigiamai (10pav.), dauguma siekė 92,3proc. Bendruomenės atstovų skaičius, atsakiusių teigiamai, mažesnis - 78,7proc., bet taip pat stipriai nulemia į teigiamą pusę. Taip pat bendruomenėje daugiau buvo susilaikiusių, kurie savo atsakymą išreiškė – nežinau. Tai parodo, jog specialistai gali tiksliau nuspręsti apie tam tikrų objektų reikalingumą Kauno urbanistiniame kontekste.

Bendruomenė išreiškė nuomonę, jog skulptūros yra reikalingos ir jog dauguma respondentų jas aplankytų. Tai, be abejo, teigimas atsakas projektuojant objektus. Dešimtadalis respondentų neišreiškė poreikio, bet tai - maža dalis, lyginant su atsakiusiais

teigiamai. Specialistų nuomonė šiuo klausimu buvo panaši kaip ir bendruomenės– didžioji dalis atsakė teigiamai.

Specialistams buvo pateikti įvertinti skirtingų funkcijų, dydžio, spalvos, skirtingoje geografinėje padėtyje esantys objektai. Pagal parametrus – objekto ir aplinkos mastelis, objekto atraktyvumas, spalvinės gamos harmoniją ir aiškiai suvokiamą objekto paskirtį buvo prašoma įvertinti objektus. Dauguma objektų buvo vertinami teigiamai, vyrauja atsakymai „sutinku“ ir „visiškai sutinku“.

Užbaigus sociologinius tyrimus išsiaiškinta, jog architektūros ir skulptūros sąveika patraukli respondentams. Atsakyta į klausimą, jog bendruomenė domisi kultūriniais įvykiais ir kultūriniu gyvenimu Kaune. Atlikus sociologinius tyrimus išsiaiškinta respondentų santykis su objektų poreikiu ir funkcinė įvairovė. Architektūros – skulptūros objektai Kauno urbanistinėje terpėje atrodo atraktyvūs respondentams, jie pasiruošę objektus aplankyti. Daugiausiai komentarų ir palaikymo sulaukė klausimas apie objektų skaičių. Specialistai skatino kurti kuo daugiau objektų. Funkcinė įvairovė buvo teigiamai įvertinta ir skatinama. Tyrimą galima vertinti teigiamai atliktą ir pavykusį.

2.3. OBJEKTŲ VERTINIMAS REMIANTIS CHRISTOPHER ALEXANDER MODELIŲ SISTEMA

Christopher Alexander modelių sistema (Christopher Alexander, Sara Ishikowa, Murray Silverstein, 1977, A Pattern Language) - tai metodas, apibūdinantis architektūrą, miestų planavimą ir socialinę gerovę. Modelių sistemą sudaro 253 modeliai. Kiekvienas jų nusako problemą ir numato galimą sprendimo būdą. Modeliai yra sugrupuoti – nuo didelių iki mažų - pirmieji skirti miestų ir vietovių planavimui, toliau - namų kompleksams ir galiausiai pavieniams pastatams, jų konstrukcijoms ir detalėms. Modeliai yra susiję grupėmis - pirmieji modeliai apibūdinantys miestų planavimą siejasi su mažesniais, kurie pagrindžia planavimo principus ir pateikia detalesnius sprendimo būdus. Sprendimai pateikti labai apibendrinti, nusakantys esmę, tam kad galima būtų laisvai jais varijuoti. Knygoje pateikiama ne tik prieštaravimas ir galimas sprendimo būdas, bet ir paaiškinimas su pavyzdžiais. Autoriai, kurdami metodiką, orientavosi ne tik į profesionalus, bet ir į kitus visuomenės narius. Modeliai skirti padėti pagerinti gyvenimo kokybę.

CHRISTOPHER ALEXANDER MODELIŲ SISTEMOS VERTINIMO METODIKA

Christopher Alexander modelių sistema neturi vertinimo metodikos. Šie modeliai sukurti, tam kad jais būtų galima paremti analizuojamą temą. Naudojant Christopher Alexander modelių sistemą galima lenvai varijuoti modeliais pritaikant juos konkrečiam atvejui. Tai ir sąlygojo pasirinkimą.

Tyrimams pasirenkami objektai aprašyti pirmame skyriuje – „1.3 Architektūros - skulptūros objektų egzistuojančių pavyzdžių projektavimo patirtis“. Išanalizuoti visi 253 modeliai ir iš jų pasirinkti 9. Remiantis šiais devyniais modeliais suformuota 9 nauji kriterijai, pagal kuriuos galima įvertinti architektūros - skulptūros objektus. Kiekvienas kriterijus įvertinamas teigimai arba neigiamai. Jei architektūros skulptūros objektas surenka 5 arba daugiau, tada jis skaitomas kaip ypač vertingas pavyzdys.

NAUJI KRITERIJAI REMIANTIS PASIRINKTAIS CHRISTOPHER ALEXANDER SISTEMOS MODELIAIS

1_ OBJEKTAS SUTEIKIA FUNKCINĖS ĮVAIROVĖS SUPANČIAI APLINKAI

Nauji architektūros - skulptūros objektai gali padėti spręsti socialines problemas, pajavairinti žmonių kasdienybę ir sukurti naujų atrakcijų.

9 *_DARBO ATSKYRIMAS_Christopher Alexander modelis*

Prieštaravimas

Dirbtinis gyvenamųjų namų ir darbo vietų atskyrimas sukuria netoleruotinas klišes žmonių gyvenimuose.

Sprendimas

Norint išskaidyti darbo vietas tolygiai visame mieste remtis galimais zonavimo įstatymais, mokesčių lengvatomis ir kitomis galimybėmis. Uždrausti dideles darbo vietų koncentracijas be aplinkoje esančių šeimų. Uždrausti dideles šeimyninio gyvenimo koncentracijas be aplinkoje esančių darbo vietų.

2_ OBJEKTAS TINKANTIS VISOMS SOCIALINĖMS GRUPĖMS

27 *_VYRAI IR MOTERYS_Christopher Alexander modelis*

Prieštaravimas

Nuo 1970m. miesto pasaulis padalintas pagal lytiškumą. Priemiesčiai tenka moterims, darbo vietos - vyrams, darželiai - moterims, darbo vietos - vyrams; prekybos centrai - moterims, techninės įrangos parduotuvės- vyrams.

Sprendimas

Įsitikinkinkite, kad kiekviena mus supančios aplinkos dalis - kiekvienas pastatas, atvira erdvė, kaimynystė, darbo bendrija - sąveikauja su moteriškais ir vyriškais instinktais.

3_ AUKŠTAS APŽVALGOS OBJEKTAS

62 *_AUKŠTOS VIETOS_Christopher Alexander modelis*

Prieštaravimas

Atrodo, kad vienas iš pagrindinių žmogaus instinktų yra kopti į kokią aukštą vietą, iš kurios galima žiūrėti žemyn ir tyrinėti pasaulį.

Sprendimas

Statyti aukštus objektus, išsidėsčiusius mieste kaip vietoženkliai. Tai gali būti natūrali reljefo dalis ar bokštas, ar dalis aukščiausio pastato stogo, bet visais atvejais fizinis kopimas turi būti įtrauktas.

4_ OBJEKTAS TURI SAŠAJĄ SU VANDENIU

64_BASEINAI IR UPELIAI_Christopher Alexander modelis

Prieštaravimas

Mes atsiradome iš vandens; mūsų kūnai daugiausiai sudaryti iš vandens; vanduo vaidina svarbų vaidmenį mūsų psichologijoje. Nuolat aplink mus - mums reikia pastovaus priėjimo prie vandens; mes negalime to turėti be nuolankumo visoms vandens formoms. Bet visur miestuose vanduo yra nepasiekiamas.

Sprendimas

Išsaugoti natūralius baseinus ir upelius, ir leisti jiems tekėti per miestą; pastatyti takus, vedančius palei juos, ir perėjas, vedančias per juos. Tegul upės būna natūralus barjeras mieste, kur eismas jas kerta nevienodais atstumais. Kur tik įmanoma rinkti lietaus vandenį atviruose latakuose ir leisti tekėti virš žemės palei pėsčiųjų takus ir priešais namus. Vietose, kur nėra natūralaus vandens, sukurti fontanus gatvėse.

5_KINTANTIS OBJEKTAS

Kaip ir kavinės vasaros laikotarpiu išnešančios staliukus, taip ir architektūros - skulptūros objektas turėtų turėti galimybę kisti, plėstis, tapti vis labiau socialiu ir lengviau pasiekiamu. Objekto formos, funkcijos ir spalvos kaita įrodytų, kad jis gali prisitaikyti skirtingoje aplinkoje ir sukurti vis kitą įspūdį.

88_GATVĖS KAVINĖ_Christopher Alexander modelis

Prieštaravimas

Gatvės ribotumas sukuria unikalią aplinką, unikalią miestams: vietą, kur galima tingiai sėdėti, teisėtai būti dėmesio centre ir stebėti besikeičiantį pasaulį.

Sprendimas

Skatinti vietines kavines įsikurti kiekvienoje kaiminystėje. Sukurti intymias vietas su keletu kambarių, atvirą judriam keliui, kur žmonės gali sėdėti su kava ar gerimu, ir stebėti besikeičiantį pasaulį. Suformuoti fasadinę kavinės dalį taip, kad stalų rinkinį galima būtų pastatyti tiesiog gatvėje.

6_OBJEKTAS STOVI ANKŠČIAU BUVUSIOJE NEPATRAUKLIOJE VIETOJE

104_ SKLYPO TVARKYMAS_Christopher Alexander modelis

Prieštaravimas

Pastatai turi būti statomi tose žemės vietose, kuri yra ne geros, bet prastos būklės.

Sprendimas

Nestatyti pastatų pačiose gražiausiose vietose. Tiesą pasakius, elgtis priešingai. Susieti sklypą ir pastatą kaip vieną eko sistemą. Palikti tas erdves, kurios yra tvarkingiausios, gražiausios, patogiausios ir sveikiausios, tokias, kokios jos yra ir kurti naujas struktūras tuose skypuose, kurie šiuo metu yra mažiausiai patrauklūs.

7_OBJEKTAS TURI UŽNUGARĮ IR VAIZDĄ Į TOLĮ

114_ ATVIRŲ ERVIŲ HIERARCHIJA_Christopher Alexander modelis

Prieštaravimas

Lauke žmonės visad stengiasi surasti apsaugotą užnugarį ir priešais didelę erdvę, vietoj ervės iš karto priešais.

Sprendimas

Nepriklausomai nuo projektuojamos erdvės - ar tai sodas, terasa, gatvė, parkas, vieša atvira erdvė, kiemas - pasirūpinkite dviem dalykais. Pirma, sukurkite mažesnę erdvę, kuri yra priešais ir formuoja natūralų užnugarį. Antra, orientuokite jį ir jo angas taip, kad jis būtų orientuotas į bent vieną didesnę erdvę. Kai tai padaroma, kiekviena lauko erdvė turės natūralų užnugarį ir kiekvienas žmogus, kuris užima natūralią poziciją savo nugara nukreips jos nugarą, žiūrės į tolį.

8_OBJEKTAS ATITINKA ŽMOGAUS POREIKIUS

205 _ STRUKTŪRA SEKA SOCIALINIUS POKYČIUS _ Christopher Alexander modelis

Prieštaravimas

Pastatas neatrodo tinkamas žmonėms, jei fizinės erdvės (kolonos, sienos, lubos) nėra suderintos su socialinėmis erdvėmis (projektuojamos pagal žmonių veiklą ir poreikius).

Sprendimas

Pirmas planavimo principas: jokiū būdu neleisti inžinieriams diktuoti pastato formas. Planuoti laikančius elementus – kolonas, sienas ir grindis – remiantis pastato erdvėmis, pagal socialinius poreikius; nekeisti pastato struktūros remiantis inžineriniais sprendimais.

9_PARINKTOS OBJEKTUI TINKAMOS MEDŽIAGOS

Prieštaravimas

Esminis konfliktas tarp medžiagų natūralumo pramoninių pastatų visuomenėje.

Sprendimas

Naudokite tik biologiškai skaidomas, mažai energijos vartojančias medžiagas, kurias lengva supjaustyti ir modifikuoti statybos vietoje. Birioms medžiagoms siūlome ypač lengvas - betoną ar žemės medžiagas kaip plytas, blokeliai. Antrinėms medžiagoms naudoti medienos lentas, gipsą, fanierą, audinius, vielas, popierių, kartoną, šiferį, kalkių tinką, bambuką, virves, plyteles.

Pasirinkti modeliai apibūdina objekto santykį su aplinka, santykį su žmogumi ir jam išskirtinai būdingas savybes. Pasirinktus pavyzdžius galima vertinti teigiamai, nes visi pasirinkti pavyzdžiai atitiko penkis ar daugiau modelių kriterijų. Iš dvylikos analizuotų objektų, penkis kriterijus atitiko 4 objektai: mineralinio vandens garinimo bokštas Birštone, Serpantinų paviljonas, Radviliškio apžvalgos bokštas, „Tampri perspektyva“. Vienintelis MFO parkas atitiko visus kriterijus. Taip pat galima pažymėti, jog jis išsiskiria iš kitų objektų architektūros apdovanojimų gausa. Tai parodo, jog kriterijai suformuoti tinkamai.

Vertinant tyrimo rezultatus, galima teigti, jog tyrimas yra pavykęs. Objektai pasirinkti tinkami ir architektūriškai vertingi.

2.4. OBJEKTŲ VERTINIMAS REMIANTIS IDENTITETO INDEKSO TEORIJA

Tyrimams pasirenkami objektai aprašyti pirmame skyriuje – „1.3 Architektūros - skulptūros objektų egzistuojančių pavyzdžių projektavimo patirtis“. Identiteto indekso teorija mus supančią aplinką nagrinėja trim aspektais: estetika, ekologija ir socialine gerove. Ryšys tarp esomos vietos ir naujo objekto gali būti panašumas, identiškumas ir skirtumas. Identiteto indeksas matuojamas procentais. Siekiant sukurti identišką objektą reiktų prisitaikyti prie aplinkos ir naudoti tokias pačias medžiagas, formas ir modelius. Siekiant atvirščio rezultato reiktų ieškoti skirtumų.

Tyrimui pasirinkti tie patys 12 objektų, kurie buvo analizuoti Christopher Alexander modelių sistemoje. Išskirtinumo ieškota per funkciją, formą, mastelį, medžiagas ir spalvas. Kiekvienas išskirtinumo kriterijus gali būti įvertintas kaip didelis (0-30%), vidutinis (30-60%) ir mažas (60-90%). Visus kriterijus įvertinus atskirai, po to pateikiamas bendras išskirtinumo lygis.

Vertinant išskirtinumą, objektai įvertinti kaip išsiskiriantys aplinkoje. Pusė analizuotų objektų įvertinti kaip vidutiniškai išsiskiriantys, kita pusė – labai išsiskiriantys savo aplinkoje. Tyrimą galima laikyti pavykusiu, o objektus išsiskiriančius aplinkoje.

2.5. OBJEKTŲ SOCIALINIS VERTINIMAS

Tyrimo objektai aprašyti pirmame skyriuje – „1.3 Architektūros - skulptūros objektų egzistuojančių pavyzdžių projektavimo patirtis“. Tyrimu buvo siekiama išsiaiškinti, kiek socialiai atraktyvūs yra architektūros – skulptūros objektai.

Socialinis vertinimas susidėjo iš 4 kriterijų:

- objektų pasiekiamumo laiko (lengvai pasiekiamas visą parą, ar tik tam tikromis lankymo valandomis)
- objektų pasiekiamumo prieinamumo (ar įmanoma objektus pasiekti viešuoju transportu, ar įmanoma prie objektų privažiuoti arti, ar tam sudarytos sąlygos)
- lankytojų atsiliepimų internetinėje erdvėje (teigiamų komentarų kiekis)
- objektas yra suprojektuotas socialiai aktyvioje aplinkoje (aplink yra kitų atraktyvių objektų, žmonės mėgsta vietą, dažnai čia renkasi)

Daugelis objektų atitiko daugiau nei pusę kriterijų. Objektus galima vertinti kaip socialiai patrauklius.

4. TYRIMŲ REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Atlikus sociologinius tyrimus bei analizę numatomi svarbiausi veiksniai, lemiantys architektūros - skulptūros objektų saveikos funkcionavimą ir projektavimą.

Atlikus sociologinės apklausas anketomis padaryta išvada, kad ne tik specialistai, bet ir pati bendruomenė teigiamai vertina architektūros - skulptūros objektų atsiradimą Kauno urbanistinėje terpėje. Bendruomenės nariai domisi kultūriniu gyvenimu Kaune ir jis gyventojams yra reikšmingas. Išsiaiškinta, kad objektų kūrimas tam tikram renginiui vertinamas palankiai. Specialistų pripažinta, jog tokie objektai būtų lankomi ir padėtų parodyti ir atkreipti dėmesį į Kauno miesto urbanistines problemas.

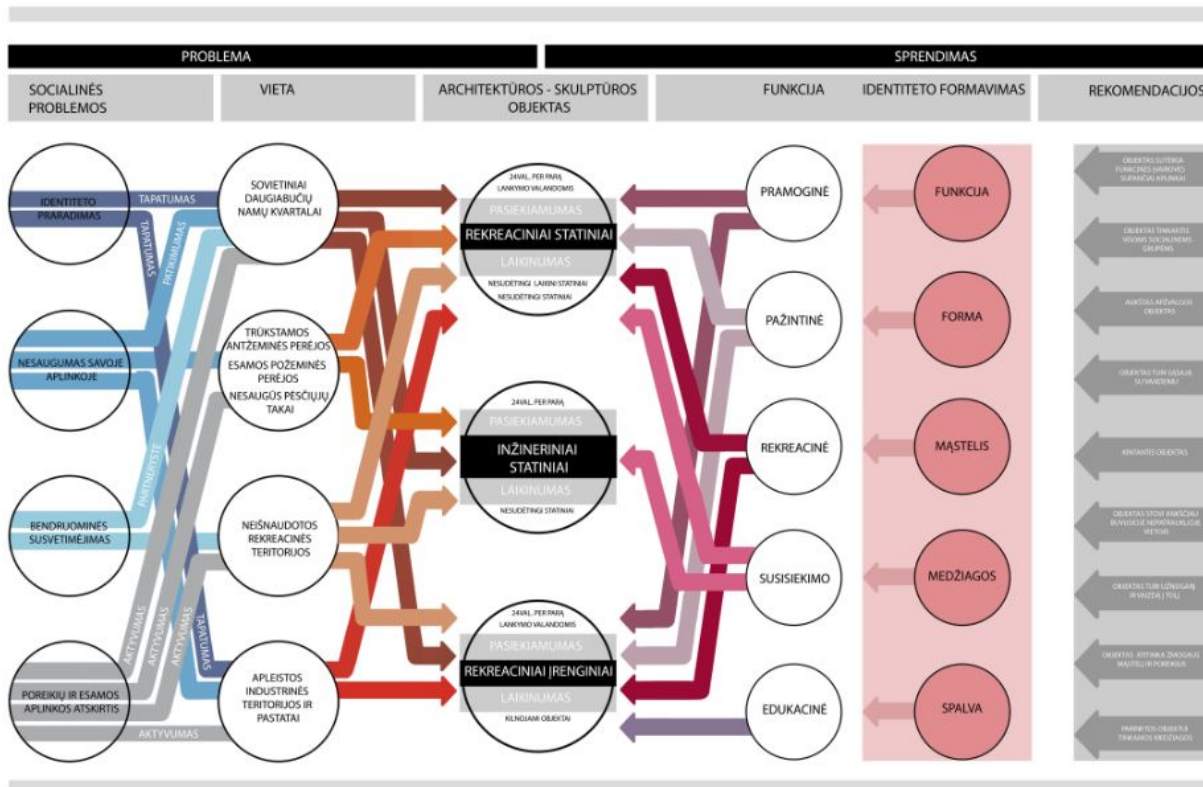
Išsiaiškinta, kad objektų kiekis labai svarbus specialistams. Specialistai palaiko iniciatyvą ir skatina kurti kuo daugiau objektų. Taip pat svarbus veiksnys - funkcinė įvairovė. Objektai turėtų būti skirtingi ir vienas į kitą nepanašūs. Žinoma, galima šiuos architektūros – skulptūros objektus sieti pagal tam tikrus požymius, bet individualumas buvo įvertintas labiau.

Vertinant objektus remiantis kriterijais, suformuotais pagal Christopher Alexander modelių sistemą, galima teigti, jog objektai yra architektūriškai vertingi. Visi objektai atitiko daugiau nei pusę suformuotų kriterijų (bent penkis iš devynių). Vertinant objektų išskirtinumą, remiantis identiteto indekso teorija, prieita išvados, jog objektai yra išsiskiriantys savo aplinkoje. Visi objektai buvo įvertinti kaip vidutiniškai arba labai išsiskiriantys aplinkoje. Analizuojant gautus duomenis (žr. grafinė dalis) vidutiniškai išsiskiriantys objektai atitinka 5-7 Christopher Alexander modelių sistemos kriterijus. Dideliu išskirtinumu pasižymintys objektai atitinka 7-9 Christopher Alexander modelių sistemos kriterijus (Burnham paviljonas, Karūnos fontanas, MFO parkas ir Melkweg tiltas). Galima teigti, kad kuo daugiau kriterijų atitinka objektas, tuo jis labiau išsiskiriantis aplinkoje.

Analizuojant objektų socialinį patrauklumą buvo nuspėta, jog geriausiai įvertinti objektai, pagal Christopher Alexander modelių sistemos kriterijus ir identiteto indekso teoriją, yra socialiai ypač teigiamai vertinami (atitinka 3-4 kriterijus). Analizuojant projektų kainą, buvo prieita išvados, jog tai nepriklauso, nuo jokių kitų veiksnių (žr. grafinę dalį).

5. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS SĄVEIKOS KAUNO URBANISTINĖJE TERPĖJE KONCEPCINIS MODELIS

Remiantis atliktais architektūriniais ir sociologiniais tyrimais tyrimais, formuojamas architektūros ir skulptūros sąveikos Kauno urbanistinėje terpėje koncepcinis modelis.(11 pav.)

Koncepcinis modelis paremtas socialinių problemų sprendimu. Analizuojant egzistuojančių analogus ir jų atsiradimo priežastį buvo prieita išvados, jog nauji objektai sprendžia tam tikras socialines problemas. Koncepcinis modelis susideda iš problemos (socialinių problemų, kurias gali spręsti architektūros – skulptūros objektai bei problematiškų vietų, kuriose vyrauja šios problemos) ir galimo sprendimo būdo (nurodymai, kuriais vadovaujantis gali būti suprojektuotas naujas objektas).

Išanalizavus egzistuojančius analogus buvo išskirtos problemos, kurias galima išspręsti naujais architektūros – skulptūros objektais: identiteto praradimas, nesaugumas savoje aplinkoje, bendruomenės susvetimėjimas ir poreikių ir esamos aplinkos atskirtis. Visos problemos buvo susietos su problemų turinčiomis vietomis: sovietinių daugiabučių namų kvartalais, trūkstamomis antžeminėmis perėjimais, esamomis požeminėmis perėjimais, neišnaudotomis rekreacinėmis teritorijomis, apleistomis industrinėmis teritorijomis ir pastatais. Tarp socialinių problemų ir vietų buvo surasti raktiniai žodžiai (tapatumas,

patikimumas, partnerystė, aktyvumas), kurie taptų kryptimis naujiems objektams. Visos išskirtos vietos susietos su tinkamais projektuoti architektūros – skulptūros objektais (rekreaciniai statiniai, inžineriniai statiniai ir rekreaciniai įrenginiai).

Koncepciniame modelyje apibrėžtas kiekvieno objekto pasiekiamumas ir laikinumas. Nuspręsta, jog rekreaciniai statiniai (poilsio, žaidimo apžvalgos aikštelės su įranga, apžvalgos bokštai, pažintiniai takai, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių statiniai) gali būti laikini ir nesudėtingi statiniai. Objektai gali būti pasiekiami visą parą ir tam skirtomis lankymo valandomis. Rekreaciniai įrenginiai (miško baldai, pavėsinės, stoginės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai laipynės, sūpynės ir persirengimo kabinos) turėtų būti projektuojami kaip kilnojami objektai, kurie gali būti pasiekiami lankymo valandomis ir visą parą. Inžineriniai statiniai (susisiekimo komunikacijos, kanalai, taip pat visi kiti statiniai, kurie nėra pastatai) turėtų būti prieinami visą parą juos galima priskirti prie nesudėtingų statinių.

Koncepciniame modelyje sprendimo būdas apibrėžiamas funkcija, identiteto formavimo priemonėmis ir rekomendacijomis. Funkcijos (pramoginės, pažintinės, rekreacinės, susisiekimo, edukacinės) galimybės priskirtos kiekvienam individualiai architektūros – skulptūros objektui. Identiteto formavimo priemonės pateiktos bendrai, nes jas reikia taikyti prieklausomai nuo konkrečios vietos. Rekomendacijomis pavadinti Christopher Alexander modelių sistemos kriterijai naudoti analogų analizei. Tai bendri kriterijai, kuriuos taikant kuriamas kokybiškas objektas.

3. ARCHITEKTŪROS IR SKULPTŪROS OBJEKTŲ KAUNE PROJEKTAVIMO PRINCIPŲ TYRIMŲ EIGA IR REZULTATAI

3.1 EKSPERIMENTINIO PROJEKTO VIETŲ ATRANKA

Daugelis socialinių problemų siejasi su urbanistinėmis problemomis. Remiantis koncepciniu modeliu, kai kurias iš socialinių problemų galima spręsti pasitelkiant architektūros –skulptūros objektus. Koncepciniame modelyje buvo išskirtos vietos: sovietinių daugiabučių namų kvartalai; trūkstamos antžeminės perėjos, esamos požeminės perėjos, nesaugūs pėsčiųjų takai; neišnaudotos rekreacinės teritorijos, apleistos industrinės teritorijos ir pastatai.

Analizuot problemines vietas ir vyraujančias socialines problemas buvo keliami šie kriterijai būsimai architektūros –skulptūros objektų teritorijai:

- Teritorija ar objektai turėtų būti skurdūs savo funkcine įvairove
- Teritorija turėtų būti nesaugi
- Teritorijoje turėtų matytis potencialas – žmonės naudojami teritorija, bet joje nėra įrengta pakankamai rekreacinių įrenginių ar jie netinkami naudoti
- Teritorijai turėtų trūkti identiteto
- Tankiai apgyvendinta teritorija arba dažnai ir neišvengiamai naudojama vieta
- Teritorija turėtų formuoti uždavinius, jose sukurti meninė išraiška ir funkcija išsiskiriančius objektus
- Lokali teritorija, būtent ten gyvenantiems žmonėms
- Teritorija turėtų padėti apibrėžti objektų skaičių

TRŪKSTAMOS ANTŽEMINĖS PERĖJOS, ESAMOS POŽEMINĖS PERĖJOS IR NESAUGŲ PĖSČIŲJŲ TAKAI

Nesaugių, trūkstamų ir socialiai nepatrauklių jungčių Kaune yra pakankamai nemažai. Tačiau ieškant tarp jų bendrumo, daugiausiai išsiskiria požeminės perėjos. Joms trūksta humaniško, žmonėms yra nemalonu ir nesaugu leisti žemyn į pakankamai neapšviestą tunelį. Perėjos nėra stebimos vaizdo kameromis. Dažnai požeminės perėjos būna netvarkingos, Kauno savivaldybės valomos tik vieną kartą per mėnesį. Kaune yra devynios

požeminės perėjos: Karaliaus Mindaugo pr., sankirtoje Karaliaus Mindaugo pr. - Birštono g., sankirtoje Karaliaus Mindaugo pr. - I.Kanto g., sankirtoje Karaliaus Mindaugo pr. - M. K.Čiurlionio g., Vilniaus g., Vytauto pr. prie autobusų stoties, Savanorių pr. 66, Vytauto pr. prie geležinkelio stoties. Jei žmonės turi alternatyvą rinktis dažnai vengia požeminių perėjų, tačiau kartais tai neišvengiama.

Požeminės perėjos vertinant jų architektūrą nėra vertingos. Vienintelė 2002m. sutvarkyta požeminė perėja yra Vytauto pr. prie autobusų stoties. Perėjoje įrengtos vietos prekeiviams, ji yra stebima vaizdo kameromis, taip pat pakankamai apšviesta ir pritaikyta žmonėms su negalia. 2004m. Savanorių pr. 66 požeminė perėja papuošta gatvės meno piešiniu. Perėja tapo atraktyvesnė savo estetika, tačiau esminės problemos liko. Kitos neaptartos požeminės perėjos nėra tvarkomos. Požeminės perėjos yra problematiška Kauno vieta, žmonės neišvengiamai turi jomis naudotis, tačiau renkantis tvarkyti vien jas, funkcinės įvairovės nebūtų.

APLEISTOS PRAMONINĖS TERITORIJOS IR NENAUDOJAMI PASTATAI

Kaune gausu nefunkcionuojančių pastatų ir teritorijų. Dažniausiai industrinėje teritorijose anksčiau buvo vykdoma pramonės veikla, o veiklą nutraukus liko nenaudojamas pastatas. Kartais pastatai tampa apleisti dar nespėjus jų įrengti – pritrūksta lėšų užbaigimui. Keletas pavyzdžių Kauno centre stūksantys viešbučiai „Britanika“ ir „Respublika“. Tai taip pat gali būti užmirštos atminties vietos, pavyzdžiui - Kauno fortai.

Kaip vienus reikšmingiausių ir turinčius bendrą sąsają Kaune, galima būti išskirti Kauno fortus. Jie taip pat diktuotų sąlygas kurti skirtingos funkcinės įvairovės ir meninės išraiškos architektūros – skulptūros objektus. Gynybinių įtvirtinų sistema statyta 1882 – 1915m. Objektai išsidėstę aplink Kauną. Tik du - VII ir IX fortai - atviri lankytojams, kiti fortai yra nenaudojami, juos sunku ir nepatogu pasiekti.

Fortai Kauno mieste išsidėstę labai plačiai. Norint kurti architektūros - skulptūros objektus tai taptų ne vietinių gyventojų atrakcija, o daugiau kauniečių, bei miesto svečių lankytiniais objektais. Taip pat daugelis fortų nėra socialiai aktyvi ar saugi erdvė. Tai nėra dažnai naudojama ar neišvengiama vieta, kuria naudotųsi kauniečiai.

NEIŠNAUDOTOS REKREACINĖS TERITORIJOS

Daugelis Kaune esančių rekreacinių teritorijų nėra iki galo sutvarkytos, joms trūksta individualumo. Daugelis rekreacinių objektų ir teritorijų koncentruojasi miesto centre. Priemiesčiai ir periferinės teritorijos lieka nuošalyje. Egzistuojantys apžvalgos bokštai ir apžvalgos aikštelės neišsiskiria aplinkoje. Tokiu vietų, kurios potencialiai būtų panaudotos yra nemažai, bet jos turi mažai bendro. Architektūros – skulptūros objektai ir teritorija turėtų turėti idėją ir sąsają, kuri padėtų nuspręsti objektų funkciją, kiekį ar meninę išraišką.

SOVIETINIAI DAUGIABUČIŲ NAMŲ KVARTALAI

Sovietiniu laikotarpiu statyti kvartalai nedaug pasikeitę nuo statybų pradžios. Statybų pradžia buvo numatyta pagal P. Janulio vadovaujamą projektavimo instituto „Miestprojektas“ paruoštą generalinį Kauno miesto planą. Plane buvo numatyti Dainavos, Kalniečių, Eigulių, Šilainių, taip pat Naujasodžio, Palemono, Aleksoto, Vilijampolės pramonės rajonai. Sparti plėtra sąlygojo beveik dvigubai išaugusią miesto teritoriją. Greitas miesto sovietinių gyvenamųjų rajonų virsmas nepasiteisino, rajonuose vyravo monofunkciškumas, dažnai prie gyvenamųjų namų trūko išplėtos infrastruktūros. Sovietiniuose daugiabučių namų kvartaluose vyrauja penkiaaukščiai namai, nes ilgą laiką buvo taikyti apribojimai aukštesniems pastatams.

Sovietiniame laikotarpyje atskiruose rajonuose pradėjo kilti ištisi daugiabučiai namai. Kauno miestas buvo suskirstytas zonomis: Dainavos ir Žaliakalnio pramonės įmonių darbuotojai gyveno Dainavos, Kalniečių ir Eigulių rajonuose, Vilijampolės – Šilainių rajone, Petrašiūnuose tolygiai buvo vystoma pramonė ir gyvenamieji kvartalai. Gyvenamuosiuose kvartaluose buvo suprojektuota įvairių pramoginės funkcijos pastatų, infrastruktūros pagerinimų, tačiau atgavus nepriklausomybę daugelis planų neįgyvendinti.

Petrašiūnai

Petrašiūnuose sovietiniu laikotarpiu buvo sparčiai vystoma pramonė. Daugiaaukščių gyvenamųjų namų statyba pagreitį ėgavo pradėjus statyti Kauno hidroelektrinę. 1956m. atsiradus poreikiui apgyvendinti hidroelektrinėje dirbančius žmones pradėtas statyti hidroelektrinės statytojų miestelis. Petrašiūnai Kauno kontekste neišsiskiria, tai - tipinis

pramoninis rajonas su viena pagrindine gatve. Petrašiūnuose veikia keletas mokslo įstaigų ir yra pastatyta keletas prekybos centrų. Rajonui įvairovės suteikia Pažaislio vienuolyno kompleksas ir vaizdžios Kauno marių apylinkės. Petrašiūnų seniūnijoje gyvena 15 tūkst žmonių. Daugiabučių namų kvartalų yra, bet dažniausiai vytauja pramoniniai ir sodybiniai pastatai.

Dainava

Dainavoje gyvena 64 tūkst gyventojų, iš kurių 94 % gyvena daugiabučiuose. Dainavos rajonas pradėtas statyti 1963m. pagal Petro Janulio planą. Tuo metu iškilo prekybos centrai, Dainavos poliklinika, rytinėje pusėje suformuotas pramonės rajonas, šiaurinėje - profesinių mokyklų miestelis. Taip pat Dainavoje yra du veikiantys parkai „Tautų draugystės“ ir „Dainavos“. Dainavą galima būtų priskirti pakankamai išvystytiems sovietiniams daugiabučių namų rajonams.

Eiguliai

Eigulių rajonas - tai Kalniečių rajono tąsa. Eiguliuose įsikurę 4 mokyklos, yra keletas veikiančių prekybos centrų. Vienas didžiausių traukos taškų Eiguliuose yra Kauno universitetinės klinikos, pradėtos statyti 1937m. Šiuo metu tai pati didžiausia gydymo įstaiga Lietuvoje. Eiguliuose iš 48 tūkst. gyventojų 97% gyvena daugiabučiuose namuose. Daugiabučių namų statybos pradėtos 1979m. Rajono infrastruktūra pakankamai išvystyta, tačiau rekreacinių objektų trūksta, nėra suprojektuotas nei vienas parkas. Tokį poreikį galima kompensuoti Kleboniščio mišku, kuriame rekreacinės veiklos galima rasti tiek vasarą, tiek žiemą.

Šilainiai

Šilainiuose daugiabučiai namai buvo pradėti statyti 1984m., tai pats naujausias sovietinių daugiabučių projektas Kaune. Buvo suplanuota pastatyti 12 kvartalų, kuriuose turėjo gyventi 90 tūkst. kauniečių. Blokiniai daugiabučiai buvo numatyti skirtingo aukštingumo. Statybos vyko paskubomis, gyvenamieji namai pastatyti pirmiau ir tik vėliau vystoma infrastruktūra. Projekte buvo numatyta vengti triukšmo įgilinant gatves ir atskiriant pėsčiųjų ir transporto srautus, įrengti daugiaaukščius požeminius garažus. Taip pat buvo idėja pastyti keletą kino

teatrų, viešbutį. 1990m. atgavus nepriklausomybę šios idėjos nebuvo spėtos įgyvendinti. Buvo pastatyta 6 kvartalai, kiti 6, turėję būti Maironiškiuose, Linkuvoje nebuvo įgyvendinti. Pastatytuose kvartaluose suprojektuotas tik vienas parkas esantis prie Žiemgalių gatvės.

Šilainių seniūnija susideda iš Smėlių, Milikonių, Linkuvos, Romainių ir Sargėnų. Šilainiai neišsiskiria traukos centrais, vienintelius, kuriuos galima išskirti, tai – II-oji Klinikinė ligoninė ir IX fortas. Šilainiuose pastatyti tipiniai objektai visiems sovietiniams rajonams – mokyklos, darželiai, keletas prekybos centrų ir maitinimo įstaigų. Šiuo metu Šilainių seniūnija yra viena didžiausių pagal užimamą plotą ir gyventojų skaičių Kaune. Seniūnijoje gyvena apie 50 tūkst žmonių, iš kurių apie 80% - daugiabučiuose.

Galima vieningai teigti, kad sovietinių daugiabučių namų kvartaluose vyrauja viena funkcija, jie neišsiskiria iš aplinkos – trūksta indentiteto. Čia gyvenantys žmonės jaučiasi nesaugiai, kiemai per dideli, pastatai per aukšti, trūksta santykio su žmogaus masteliu. Keičiantis ekonominei situacijai ir gyventojų poreikiams, galima išskirti, kad rajonuose labai trūksta parkingo vietų. Tankiausiai apgyvendinti ir daugiausiai daugiabučių namų suprojektuota Šilainiuose, Dainavoje ir Eiguliuose. Galima pastebėti, kad kvartaluose trūksta rekreacinių statinių ir įrenginių. Mažiausiai atraktyvūs yra Šilainiai dėl neišvystytos rekreacinės infrastruktūros. Vieninteliame parke trūksta rekreacinių įrenginių ir atrakcijų, nors potencialių lankytojų yra daug.

IŠVADOS

Analizuojant visus aprašytas teritorijų ir objektų grupes socialiai daugiausiai naudojamos Kauno požeminės perėjos ir gausiai apgyvendinti daugiabučių namų kvartalai. Kauno fortai yra istoriškai svarbūs ir reikšmingi, tačiau mažai pritaikyti žmonėms, šiuo metu jie mažai socialiai atraktyvūs. Kauno fortai yra devyni ir jie sudaro tinklą aplink Kauną, tai padėtų nuspręsti būsimų architektūros – skulptūros objektų kiekį. Nors nemažai fortų gana panašūs, bet jie išsidėstę skirtingose miesto dalyse, tai sąlygotų funkciškai skirtingų architektūros - skulptūros objektų atsiradimą. Aštuonioms iš devynių Kauno požeminių perėjų trūksta indentiteto ir architektūrinės išraiškos. Tačiau pasirinkus pakeisti būtent jas, architektūros – skulptūros objektai funkciškai mažai skirtūsi. Analizuojant sovietinius daugiabučių namų kvartalus juose nėra išskirtinumo, galima pasigesti indentiteto, taip pat jie yra tankiai apgyvendinti. Iš visų rajonų mažiausiai patrauklūs Šilainiai. Teritorijoje labiausiai trūksta rekreacinių objektų. Taip pat Šilainių šešių įgyvendintų ir šešių neįgyvendintų kvartalų

istorija gali padiktuoti architektūros – skulptūros objektų skaičių. Pasirinkus Šilainių kvartalus objektai funkciškai galėtų būti skirtingi. Remiantis suformuluotais kriterijais, iškeltus uždavinius geriausiai atitinka Šilainių sovietinių daugiabučių namų kvartalai.

3.2 ARCHITEKTŪROS – SKULPTŪROS OBJEKTŲ VIETŲ PAIEŠKA ŠILAINIŲ DAUGIABUČIŲ NAMŲ KVARTALUOSE

Remiantis Šilainių daugiabučių kvartalų istorija nepastatyti 6 kvartalai bus pakeisti 6 naujais rekreaciniais objektais. Idėja yra naujus objektus statyti ne aplink, kaip buvo planuoti kiti šeši kvartalai 1984m., bet esamų kvartalų viduje. Taip senieji kvartalai bus papildti naujais atraktyviais objektais. Planuojama, jog nauji objektai bus skirti konkrečiai progai - „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ renginiui. Vienas iš renginio tikslų yra kurti ir įgyvendinti mikrorajonų emocinės regeneracijos planus.

Vietų ieškota analizuojant šešis Šilainių kvartalus ir išskiriant problemas į dvi grupes:

- Problemos, būdingos visiems Šilainių daugiabučių namų kvartalam
- Probleminės teritorijos, kurios būdingos tik konkrečiai kvartalo vietai

Konkrečios vietos ieškotos atsižvelgiant į socialines problemas:

- Nesaugumas
- Naujų funkcijų trūkumas
- Identiteto trūkumas
- Susvetimėjimas

Vietos atrankai taikomi kriterijai:

- Populiari lankytina, tačiau nesutvarkyta teritorija
- Nesaugi, neišvengiamai naudojama teritorija

Šilainių daugiabučių namų kvartalam būdingas aukštas užstatymas, kiemai sąlyginai maži ir nejaukūs, trūksta žmogiško mastelio ir atraktyvių objektų. Daugiaaukščiai namai sustatyti galais suformuoja nejaukius praėjimo takus.

Architektūros –skulptūros objektais galima spręsti du tipus problemų:

- Išskirtinių teritorijų problemos, nebūdingos sovietinių daugiabučių namų kvartalam
- Problemos vyraujančios visuose sovietinių daugiabučių namų kvartaluose

Išskirtinėms vietoms Šilainiuose galima priskirti požeminę perėją Šarkuvos gatvėje, apžvalgos aikštes antajame Šilainių kvartale, vienintelį Šilainiuose suprojektuotą parką Žiemgalių gatvėje. Vyraujančios problemoms galima priskirti Šilainių, kaip rajono nepatrauklumą, išskirtinumo trūkumą, ne iki galo išspręstas infrastruktūros jungtis.

3.3 EKSPERIMENTINIO PROJEKTO OBJEKTŲ SPRENDINIAI

Remiantis Šilainių kvartalų istorija buvo nuspręsta suprojektuoti 6 naujus atraktyvius objektus. Objektai skirti pagerinti Šilainių vietinių gyventojų aplinką. Nuspręsta, jog visų projektuojamų objektų bendrumas bus išsiskirianti forma, funkcija, mastelis, medžiagos ir balta objektų spalva.

1_ŠVIEČIANČIOS KOLONOS

Šarkuvos gatvėje esanti požeminė perėja yra neatraktyvi ir nesaugi. Remiantis vietiniais gyventojais prie požeminės perėjos dažnai vyksta nusikaltimai, pagrinde apiplėšimai. Ši perėja jungia mokyklas ir darželius. Vieta yra dažnai ir neišvengiamai naudojama. Perėja nėra stipriai įgilinta, visaautomobilių trasa yra pakelta virš perėjos. Šioje vietoje nėra suprojektuota jokio apšvietimo. Aptartoje teritorijoje projektuojama nauja šviesos instaliacija susidedanti iš požeminės perėjos ir vietos aplink ją apšvietimo. Šviečiančios kolonos išdėstytos tankiau prie požeminės perėjos, tolstant nuo jos kolonos tolygiai retėja ant jungiančių pėsčiųjų takų. Tokia kompozicija kuriamas apšvietimas ne tik požeminės perėjos viduje, bet ir sukuriamas saugumo jausmas nutolus nuo jos. Kolonos sudarytos iš vertikalčiai sumontuotų LED lempų. Kolonų išorę dengia plastmasė, kuri primontuota prie metalinio profilio.

2_APŽVALGOS TAKAS

Apžvalgos takas suprojektuotas vienoje iš 4 apžvalgos aikštelių esančių Rasytės gatvėje. Visose ant šlaito esančiose apžvalgos aikštelėse matoma miest panorama. Nuo kampo apžvalgos aikštelės atsiveria plačiausia panorama. Apžvalgos takas tampa jungtimi tarp gyvenamojo Šilainių rajono ir miesto centrinės dalies, kuri matosi tolyje. Tik įėjus į apžvalgos taką nesimato panoramos, nes ją riboja aukštos apžvalgos tako sienos. Tik pakilus į aukščiausią apžvalgos tako vietą sienos žemėja ir tampa turėklo aukščio, tuomet atsiskleidžia panoraminis vaizdas.

3_PĖSČIŪJŲ VIADUKAS

Viadukas suprojektuotas vienoje iš 36 judriausių miesto sankryžų. Tai jungtis tarp pirmojo, antrojo ir trečiojo Šilainių kvartalų. Šioje sankryžoje pastebimas didelis avaringumas. Dėl didelio eismo srautų pėstieji šioje vietoje nesijaučia saugūs. Viadukas yra suprojektuotas tarp dviejų perėjų: vienos suprojektuotos prie Baltų pr. – Grušo g. – Rasytės gatvės ir kitos esančios prie

viešojo transporto sustojimų. Perėja yra pritaikyta neįgaliesiems, iš visų pusių suprojektuoti pandusai, kurie ir formuoja perėjos formą.

4_LAIPIOJIMO SIENA

Šilainių, kaip ir daugelio daugiabučių sovietinių gyvenamųjų namų, kraštinės, kurios yra be langų sustatytos greta. Tokie suformuoti siauri ir pailgi praėjimai neatitinka žmogaus mastelio, yra neįdomūs, neapšviesti ir nesaugūs. Daugumoje kvartalų rekreacinių įrenginių nėra arba jie yra netinkamos naudoti būklės. Remiantis šiais veiksniais, suprojektuota laipiojimo siena. Ji suprojektuota tarp dviejų daugiaaukščių namų. Vienas namas 5 aukštų, kitas - 9. Toks objektas praėjimus paverstų jaukais ir socialiai aktyviais. Objektas suformuotas iš taisiklių stačiakampių elementų, kuriais galima kopti į viršų.

5_PAVILJONAS

Šilainiuose yra suprojektuotas vienintelis parkas Žeimenos gatvėje. Parke trūksta atraktyvių objektų, atsisėdimo vietų. Daugelis aplinkinių gyventojų čia leidžia laiką. Sociainis potencialas yra didelis. Naujas paviljonas suprojektuotas atviras, be sienų. Konstrukciją laiko kolonos. Vietomis kolonas jungia suoliukai. Viduje paviljono siūlomi medžiai. Dalis paviljono dangos yra betoninė, kita dalis – natūrali, žalia. Šis objektas, tai lyg atviras parkas su pastoge apsaugančia nuo lietingo klimato sąlygų.

6_APŽVALGOS BOKŠTAS

Objektas suprojektuotas šeštajame Šilainių kvartale. Kvartalas išsiskiria, jog jame vyrauja daugiaaukščiai namai ir sodybinis užstatymas. Bokštas projektuotas vietiniams gyventojams stebėti savą aplinką. Bokšto viduryje suprojektuotas liftas. Objekto konstrukcijoms pasirinktos metalinės sijos, liftas nuo aplinkos atskirtas stiklu.

3.4 EKSPERMENTINIO PROJEKTO REZULTATŲ VERTINIMAS

Šėšiuose Šilainių kvartaluose suprojektuoti šeši nauji objektai. Labiausiai šie objektai išsiskiria savo forma, masteliu ir funkcija. Naujuose objektuose buvo įgyvendinti koncepciniame modelyje suformuoti principai:

- naujais objektais Šilainiuose sprendžiamos socialinės problemos
- objektai teritoriją papildo nauja funkcija
- objektai formuoja naują identitetą savo menine išraiška

Ekspertimentiniu projekto sprendiniais pagyvinama Šilainių gyvenamoji aplinka. Suprojektuoti objektai yra nekilnojami . Jie suformuoti analizuojant konkrečios vietos problemas. Nauji objektai tampa urbanistinėmis skulptūromis Šilainių rajone. Galima daryti išvadą, jog objektai teigiamai veikia aplinką formuodami naują rajono išskirtinumą.

IŠVADOS

1. Šiandieniniame pasaulyje tarpdiscipliniškumas vertinamas labiau, nei atskiros meno ir mokslo sritys. Architektūra ir skulptūra glaudžiai sąveikauja, tačiau tai nėra plačiai nagrinėjama literatūroje. Architektūra ir skulptūra dėl savo erdvinės išraiškos yra panašios. Architektūros pagrindinis uždavinys yra funkcija, o skulptūros - estetika. Remiantis A. Mačiulio dailės kūrinio integracija į tektoninę struktūrą, architektūros ir skulptūros sąveiką galima suskirstyti į dalis: skulptūros, kurios dalinai integruojasi į pastatą, skulptūros, kurios imituoja pastato elementus, skulptūros, kurios sudėliotos pagal tam tikrą ritmą pastate ir skulptūros, kurios tampa lygiaverte pastato dalimi. Darytina išvada, kad funkcionalios urbanistinės skulptūros yra labai tinkami ir naudotini objektai urbanizuotoje aplinkoje.
2. Atlikus sociologinę apklausą išsiaiškinta, jog respondentai teigiamai vertina architektūros ir skulptūros sąveiką. Sociologine apklausa buvo siekiama išsiaiškinti, kiek, kur ir kokių objektų turėtų atsirasti Kaune. Apklaustieji pasisakė už funkcinę įvairovę ir kuo didesnį objektų kiekį. Klausiant apie objektų vietas, visas vietas respondentai vertino teigiamai. Kadangi respondentai pateikė nemažai individualių komentarų, darytina išvada, kad būtina skatinti projektuoti kuo daugiau objektų, nepamirštant atsižvelgti į konkrečią vietą ir funkcinę įvairovę.
3. Nustatyta, jog objektai būtų socialiai patrauklūs. Sociologinės apklausos respondentai domisi kultūriniais renginiais ir kultūrinio gyvenimu Kaune. Respondentai yra girdėję apie „Kultūros sostinės“ terminą ir dauguma ne kartą dalyvavę tokiuose renginiuose. Respondentai teigia, jog noriai lankytų naujus architektūros - skulptūros objektus, todėl darytina išvada, kad funkcionalios urbanistinės skulptūros yra naujas, aktualus ir tinkamas būdas atkreipti dėmesį ir humanizuoti aplinką.
4. Pasirinkus analizuoti analogiškus objektus, remiantis C. Alexander modelių sistema, buvo suformuoti architektūros – skulptūros objektų kriterijai. Pasirinkti kriterijai apibūdina objekto santykį su aplinka, santykį su žmogumi ir jam išskirtinai būdingas sąvybes. Kriterijai apibrėžia teigiamas architektūros skulptūros sąvybes: objektas suteikia funkcinės įvairovės supančiai aplinkai, objektas tinkantis visoms socialinėms grupėms, aukštas apžvalgos objektas, objektas turi sąsają su vandeniu, kintantis objektas, objektas stovi anksčiau buvusioje nepatrauklioje vietoje, objektas turi užnugarį ir vaizdą į tolį, objektas atitinka žmogaus poreikius. Darytina išvada, kad funkcionalios urbanistinės skulptūros turi išsiskirti iš aplinkos ir daryti poveikį tiek savo funkcija, tiek ir užmanymo bei išpildymo idėja.

5. Išanalizavus analogiškus pavyzdžius, pagal indentiteto indekso teoriją, nustatyta, kad daugelis objektų pasižymi dideliu arba vidutiniu išskirtinumu. Architektūros – skulptūros objektai turėtų veikti kaip akcentas supančioje aplinkoje. Darytina išvada, kad kontekste jie gali išryškėti savo masteliu, forma, medžiagomis, spalva ir funkcija.
6. Remiantis koncepciniu modeliu, siekiant objektus suprojektuoti tinkamoje vietoje, reikia atsižvelgti į esančias socialines problemas. Koncepciniame modelyje išskirtos problemos, kurias gali spręsti architektūros – skulptūros objektai. Darytina išvada, kad tinkamų objektų atsiradimas ir jų propogavimas gali turėti teigiamos įtakos tokių problemų, kaip indentiteto praradimas, nesaugumas savoje aplinkoje, bendruominės susvetimėjimas, poreikių ir esamos aplinkos atskirtis sprendimui.
7. Šio darbo idėjinis pagrindas yra socialinis ir urbanistinis kontekstas, todėl pasirenkant projekto vietą svarbūs faktoriai buvo, teritorijos nesaugumas, skurdus funkcinis diapazonas, teigiamo vietos indentiteto trūkumas. Daugelį sąlygų atitiko skurdus ir apleistas Kauno požeminių perėjų tinklas, apleisti Kauno tvirtovės fortai, tačiau Šilainių gyvenamųjų daugiabučių kvartalai pasirodė tinkamiausi darbo problematikai atskleisti.
8. Šilainių daugiabučių namų kvartalai buvo išanalizuoti, remiantis svarbiausiais traukos taškais ir susisiekimu, socialine ir estetinė aplinka. Atlikus darbą galima daryti išvadą, kad nauji architektūros – skulptūros objektai Šilainiuose turėtų spręsti du problemų tipus: išskirtinės problemas, kurios būdingos konkrečiam kvartalui ir problemas, kurios būdingos visiems sovietinių daugiabučių kvartalams.
9. Šilainių daugiabučių namų kvartaluose buvo suprojektuoti 6 nauji objektai. Objektai suprojektuoti problemiškosiose vietose. Atlikus darbą galima daryti išvadą, kad Objektai padėtų spręsti vyraujančias socialines problemas - Šilainiuose trūksta indentiteto, bendruominė yra susvetimėjusi, daugelyje teritorijų yra nesaugu, yra atskirtis tarp poreikių ir esamos aplinkos.
10. Kiekvienas objektas išsiskiria savo architektūrine raiška ir funkcija, skirtingai prisitaikydamas prie aplinkos. Šilainiuose šie objektai tampa funkciją turinčiomis urbanistinėmis skulptūromis. Darytina išvada, kad tokių objektų atsiradimas gali išskirti šį mikrorajoną iš kitų, o formuojant bei atnaujinant esamą gyvenamąją aplinką jie turės ypatingai svarbią vietą kurti naują teigiamą vietos indentitetą.

NAUDOTA LITERATŪRA

KNYGOS

1. Mačiulis A. (2003) *Dailė architektūroje*. Vilniaus dailės akademijos leidykla 1-51p., 261-365
2. Stasiulis E. (2010) *Forma architektūroje*. Vilniaus dailės akademijos leidykla
3. Noviskas A. (2010) *Atminties įprasminimas miesto aikštėje: nuo paminklo iki patirčių erdvės*. Technika
4. *Kauno Architektūra* (1991) Mokslas, Vilnius
5. Petrulis V., Leitanaite R., Lukšionytė N. ir kt. (2015) *Kaunas 1918-2015. Architektūros gidas* Vilnius, Lapas
6. Barrie B. (2005) *Contemporary outdoor sculpture*
7. Kardelis. K (2007) *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Šiauliai, Lucilijus
8. Valackienė. A (2002) *Sociologinis tyrimas: metodologija ir atlikimo metodika*. Kaunas, Technologija
9. Bishop P., Williams L. (2012) *The Temporary City*. India, Replika Press Pvt. Ltd.
10. Turner T. (2003) *Landscape Planning and Environmental Impact Design*. London, Routledge
11. Alexander C., Ishikawa S., Silverstein M., (1977) *A Pattern Language*. New York , Oxford University Press
12. Jodidio P. (2010) *Architecture now! 7*. Taschen
13. Dal Co F. (2000) *Tadao Ando*. Phaidon
14. Feireiss K., Hamm O. (2010) *Transforming Cities– Urban Interventions in Public Space* Distributed Art Pub Incorporated
15. Margolis L., Robinson A. (2007) *Living Systems– Innovative Materials and Technologies for Landscape Architecture*. Birkhauser

INTERNETINĖS PRIEIGOS

16. *Architecture is not about form – Peter Zumthor* Internetinė prieiga:
<http://www.dezeen.com/2013/02/06/peter-zumthor-at-the-royal-gold-medal-lecture-2013/>
17. Bailey R. *How Do Sculptors and Architects Collaborate?* Internetinė prieiga:
http://www.sculpture.org/documents/scmag03/mar03/arc_scul_for/arc_scul_for.shtml
18. Delgado L. *New Program Probes Intersection of Architecture and Sculpture* Internetinė prieiga:
http://archrecord.construction.com/news/daily/archives/2010/08/100823Omi_Park.asp
19. LeMaire G. *Investigating Architecture Through Sculpture* Internetinė prieiga:
<http://www.archdaily.com/150365/investigating-architecture-through-sculpture/>
20. Brüderlin M. *Archisculpture* Internetinė prieiga: <http://www.guggenheim-bilbao.es/en/exhibitions/archisculpture/>
21. Shaw M. *The Most Outrageous Sculptures On Buildings* Internetinė prieiga:
<http://architizer.com/blog/sculptures-on-buildings/>
22. Barlow M. *Sculpture and Architecture in Dialogue: A Conversation with Diana Thater* Internetinė prieiga: <http://www.sculpture.org/documents/scmag01/oct01/thater/thater.shtml>
23. Olsberg N. *Architecture and Sculpture: A Dialogue in Los Angeles* Internetinė prieiga:
<http://www.architectural-review.com/archive/viewpoints/architecture-and-sculpture-a-dialogue-in-los-angeles/8659401.fullarticle>
24. Pellegrini L. *Sculptor Carves Ornate Architecture Interiors into Small Blocks of Marble and Stone* Internetinė prieiga: <http://www.mymodernmet.com/profiles/blogs/matthew-simmonds-miniature-architectural-sculptures>
25. *Dezeen's top ten: pavilions* Internetinė prieiga: <http://www.dezeen.com/2009/06/18/dezeens-top-ten-pavilions/>
26. *Burnham pavillion*
Internetinė prieiga: <http://www.zaha-hadid.com/architecture/burnham-pavillion/>
27. *Burnham Pavilion / Zaha Hadid Architects* Internetinė prieiga:
<http://www.archdaily.com/33110/burnham-pavilion-zaha-hadid>
28. *Burnham Pavilion by Zaha Hadid Architects* Internetinė prieiga:
<http://www.dezeen.com/2009/08/24/burnham-pavilion-by-zaha-hadid-architects-2/>
29. *The Burnham Pavilions in Millennium Park* Internetinė prieiga:
http://burnhamplan100.lib.uchicago.edu/history_future/burnham_pavilions/

30. *Zaha hadid architects: Burnham pavilion, Chicago* Internetinė prieiga: <http://www.designboom.com/architecture/zaha-hadid-architects-burnham-pavilion-chicago/>
31. *Burnham Pavilion | Zaha Hadid* Internetinė prieiga: <http://www.arch2o.com/burnham-pavilion-zaha-hadid-2/>
32. *Burnham Pavilions Millennium Park* Internetinė prieiga: <http://www.e-architect.co.uk/chicago/burnham-pavilion>
33. *Burnham Pavilion* Internetinė prieiga: <http://www.architravel.com/architravel/building/burnham-pavilion/>
34. *Zaha Hadid's Much Anticipated Burnham Pavilion in Chicago's Millenium Park Opens* Internetinė prieiga: http://artdaily.com/news/32473/Zaha-Hadid-s-Much-Anticipated-Burnham-Pavilion-in-Chicago-s-Millenium-Park-Opens-#.Vw55F_197IU
35. Nusser M. *Burnham Pavilions open...sort of* Internetinė prieiga: <http://www.timeout.com/chicago/things-to-do/burnham-pavilions-open-sort-of>
36. *The Crown Fountain, 2004* Internetinė prieiga: <http://jaumeplensa.com/index.php/works-and-projects/projects-in-public-space/item/245-the-crown-fountain-2004>
37. *Crown Fountain* Internetinė prieiga: <http://www.aviewoncities.com/chicago/crownfountain.htm>
38. *Crown Fountain* Internetinė prieiga: https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g35805-d3247044-Reviews-or20-Crown_Fountain-Chicago_Illinois.html#REVIEWS
39. *Hyde park* Internetinė prieiga: <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park>
40. *Architect Sou Fujimoto's Futuristic Spaces* Internetinė prieiga: <http://www.wsj.com/articles/architect-sou-fujimotos-futuristic-spaces-1415238522>
41. Portilla D. *Serpentine Pavilion / Sou Fujimoto* Internetinė prieiga: <http://www.archdaily.com/384289/serpentine-pavilion-sou-fujimoto>
42. *The Cloud Pavillion* Internetinė prieiga: <http://www.serpentinegalleries.org/exhibitions-events/serpentine-gallery-pavilion-2013-sou-fujimoto>
43. *Melkwegbridge* Internetinė prieiga: <http://www.nextarchitects.com/en/projects/melkwegbridge>
44. *The Elastic Perspective* Internetinė prieiga: http://www.nextarchitects.com/en/projects/the_elastic_perspective
45. *Lucky Knot / Dragon King kong Bridge* Internetinė prieiga: http://www.nextarchitects.com/en/projects/lucky_knot_dragon_king_kong_bridge
46. *Vlotwatering Bridge* Internetinė prieiga:

47. Wainwright O. *A Spiralling Observation Tower by Terrain:Loenhart&Mayr* Internetinė prieiga: <http://www.iconeye.com/architecture/news/item/9217-a-spiralling-observation-tower-by-terrain-loenhart-mayr>
48. *This Observation Tower on the River Murr by terrain:loenhart&mayr* Internetinė prieiga: <http://www.dezeen.com/2010/07/24/observation-tower-on-the-river-mur-by-terrainloenhartmayr/>
49. *A Fresh Perspective* Internetinė prieiga: <http://www.worldarchitecturenews.com/wanmobile/mobile/article/23918>
50. François-Luc G. *The Elastic Perspective by NEXT Architects* Internetinė prieiga: <http://www.frameweb.com/news/the-elastic-perspective-by-next-architects>
51. *The Elastic Perspective / NEXT Architects* Internetinė prieiga: <http://www.archdaily.com/474982/the-elastic-perspective-next-architects>
52. *Hilltop staircase by NEXT Architects creates the illusion of an endless walkway* Internetinė prieiga: <http://www.dezeen.com/2014/02/04/elastic-perspective-hilltop-staircase-next-architects/>
53. Meinhold B. *NEXT Architects' Elastic Perspective is an Impossible Mobius Strip Staircase Near Rotterdam* Internetinė prieiga: <http://inhabitat.com/next-architects-elastic-perspective-is-an-impossible-hilltop-staircase-near-rotterdam/>
54. Popp P. *Elastic Perspective: Staircase Walkway by NEXT architects* Internetinė prieiga: <http://www.detail-online.com/article/elastic-perspective-staircase-walkway-by-next-architects-16749/>
55. Hendrickx M. *Melkwegbridge by NEXT architects* Internetinė prieiga: <http://www.designboom.com/architecture/melkwegbridge/>
56. *Melkwegbridge* Internetinė prieiga: <http://www.e-architect.co.uk/amsterdam/melkwegbridge-in-purmerend>
57. *Anykščių gamta nuo medžių viršūnių* Internetinė prieiga: <http://sa.lt/anyksciu-gamta-nuo-medziu-virsuniu/3/>
58. *2014 metų geriausių rekreacinių, poilsio, landšafto, urbanistinių sprendinių konkursas* Internetinė prieiga: <https://issuu.com/zavisosfondas/docs/2014nominantai>
59. *Paskelbtas geriausias praėjusių metų rekreacinės architektūros objektas* Internetinė prieiga: <http://sa.lt/en/paskelbti-geriausi-praejusiu-meturekreacines-architekturos-objektai/>
60. *Rekreacinė architektūra: A. Zavišos fondo laurai – vandens garinimo bokštui* Internetinė prieiga: <http://www.pilotas.lt/index.php/lt/architektura/item/3988-rekreacin%C4%97->

[architekt%C5%ABra/azavi%C5%A1os-fondo-laurai-%E2%80%93-vandens-garinimo-bok%C5%A1tui?tmpl=component&print=1](#)

61. *Savaitgalio atradimai: susiraskite artimiausią apžvalgos bokštą* Internetinė prieiga:

<http://sa.lt/apzvalgos-bokstai-nekasdiene-pazintis-su-aplinka/>

62. Kavaliauskaitė Ž. *Apžvalgos bokštų bumas ritasi per Lietuvą* Internetinė prieiga:

<http://skrastas.lt/?data=2015-09-18&rub=1144521111&id=1441364942&pried=2015-09-05>

63. Štelbienė A. *Zaraso ežero apžvalgos ratas*

Internetinė prieiga: <http://archmap.lt/lt/objektai/zaraso-ezero-apzvalgos-ratas/>

64. *Išdalinti architektūriniai "Metrai"*

Internetinė prieiga: <http://www.architektusajunga.lt/naujienos/isdalinti-architekturiniai-metrai>

65. *Išrinko geriausias viešąsias erdves: apžvalgos ratas – europos elite*

Internetinė prieiga: <http://pilotas.lt/index.php/lt/archyvas/2012/item/1732-paskelbtos-geriausios-vie%C5%A1osios-erdv%C4%97s/ap%C5%BEvalgos-ratas-%E2%80%93-europos-elite>

66. *Iškilmingai atidarytas Zaraso ežero apžvalgos ratas*

Internetinė prieiga: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/-/68973>

67. Bružas A. *Naujas Zarasų simbolis dalina vaizdus*

Internetinė prieiga: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2011-11-04-almantas-bruzas-naujas-zarasu-simbolis-dalina-vaizdus/71555>

68. *In the Spreebogen*

Internetinė prieiga:

<http://www.stadtentwicklung.berlin.de/planen/hauptstadt/dokumentation/en/spaziergang/spreebogen.shtml>

69. *Spreebogenpark* Internetinė prieiga: <http://www.landschaftsarchitektur-heute.de/themen/100-besondere-orte/details/2091>

70. *Spreebogen International Competition for the Implementation of Landscape Planning*

Internetinė prieiga:

http://www.stadtentwicklung.berlin.de/planen/hauptstadt/dokumentation/en/wettbewerbe/spreebogen_landschaft.shtml

71. Kauno istorija (30): Šilainių rajono raida sovietmečiu

Internetinė prieiga: http://www.kaunozinios.lt/naujienos/kauno-istorija-30-silainiu-rajono-raida-sovietmeciu_24730.html

72. Kauno istorija (27): Dainavos rajono raida sovietmečiu

Internetinė prieiga: http://www.kaunozinios.lt/naujienos/kauno-istorija-27-dainavos-rajono-raida-sovietmeciu_23567.html

73. *Kauno istorija (26): Petrašiūnų rajono raida sovietmečiu*

Internetinė prieiga: http://www.kaunozinios.lt/naujienos/kauno-istorija-26-petrasiunu-rajono-raida-sovietmeciu_23033.html

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1. K. Čachovskio nuotrauka *Medžių lajų apžvalgos takas* Internetinė prieiga:
<http://www.delfi.lt/grynas/gyvenimas/lietuva-uzvalde-nauja-manija-apzvalgos-bokstai-net-ten-kur-zmones-negali-ieiti.d?id=68893218>
2. Pav. 1.
3. *Zaraso apžvalgos aikštelė* Internetinė prieiga:
<http://www.savaitgalisdruskininkuose.lt/zarasai/informacija-turistams/lankyimos-vietos-zarasuose/78-zaraso-apzvalgos-aikstele>
4. *Tytuvėnų regioninio parko direkcijos nuotr.* Internetinė prieiga:
<http://skrastas.lt/?data=2015-09-18&rub=1144521111&id=1441364942&pried=2015-09-05>
5. *The Burnham pavilion in Chicago redefines fabric architecture* Internetinė prieiga:
<http://blendconcepts.com/2014/10/the-burnham-pavilion-in-chicago-redefines-fabric-architecture/>
6. *Crown Fountain in Millennium* Internetinė prieiga:
http://www.cityofchicago.org/city/en/depts/dca/supp_info/chicago_s_publicartcrownfountaininmillenniumpark.html
7. *Sou Fujimoto's Serpentine gallery pavilion opens* Internetinė prieiga:
<http://www.designboom.com/architecture/sou-fujimotos-serpentine-gallery-pavilion-opens/>
8. *MFO park* Internetinė prieiga: <http://archidose.blogspot.lt/2007/08/mfo-park.html>
9. *Terrain: tower at the Mur river* Internetinė prieiga: <http://terrain.de/tower-at-the-mur-river/>
10. *The Elastic Perspective* Internetinė prieiga:
http://www.nextarchitects.com/en/projects/the_elastic_perspective
11. *Melkwegbridge* Internetinė prieiga:
<http://www.nextarchitects.com/en/projects/melkwegbridge?c=bridges>
12. *Im Spreebogen* Internetinė prieiga:
<http://www.stadtentwicklung.berlin.de/planen/hauptstadt/dokumentation/de/spaziergang/spreebogen.shtml>

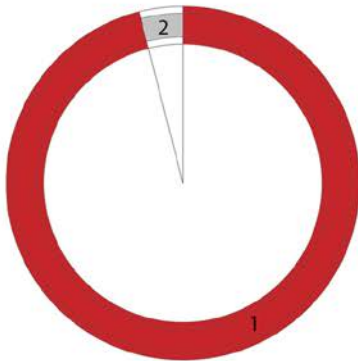
GRAFINĖS DALIES KOPIJA

PRIEDAI

Priedas Nr. 1 Ekspertų sociologinės apklausos rezultatai

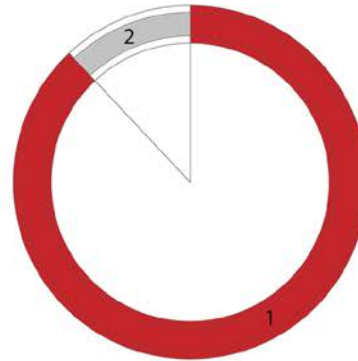
1. JŪSŲ AMŽIAUS GRUPĖ

1. - 96% iki 20 metų 2. - 4% 20 - 40 metų

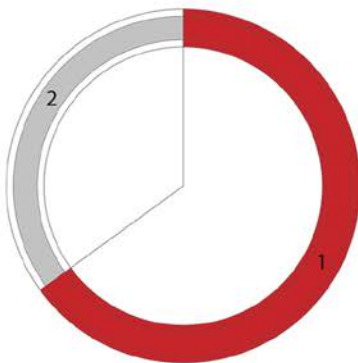
4. JŪSŲ PROFESIJA

1. - 89% Architektas, architektė 2. - 11% Dizaineris, dizainerė

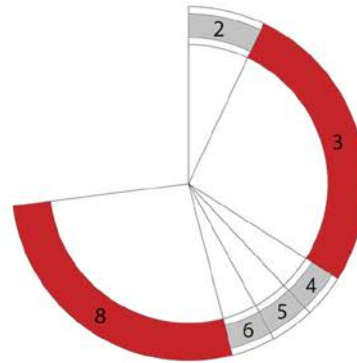
2. JŪSŲ LYTIS

1. - 65% Moteris 2. - 35% Vyras

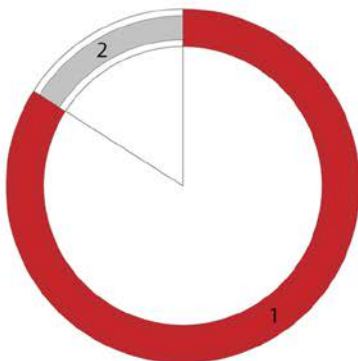
5. KAIP MANOTE KIEK LAIKINŲ SKULPTŪROS – ARCHITEKTŪROS OBJEKTŲ TURĖTŲ ATSIRASTI KAUNE?

1. - 0% 3 2. - 8% 4 3. - 27% 5 4. - 4% 6 5. - 4% 7 6. - 4% 8 7. - 0% 9 8. - 27% 10

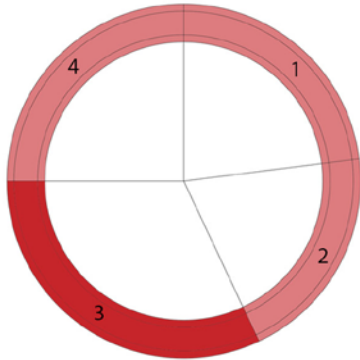
3. JŪSŲ IŠSILAVINIMAS

1. - 85% Aukštasis (bakalauro laipsnis)
2. - 15% Aukštasis (magistro mokslinis laipsnis)

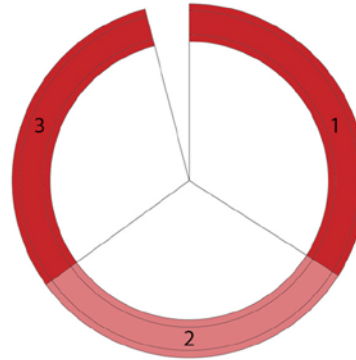
6. KURIOSE KAUNO VIETOSE GALĖTŲ ATSIKRAUTI ŠIE OBJEKTAI?

1. - 23% Integruotis į apleistus Kauno statinius 2. - 20% Prie upės
3. - 31% Aikštėse, skeruose 4. - 24% Parkuose

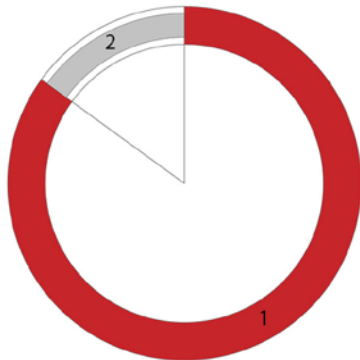
9. KOKIUS POREIKIUS TURĖTŲ TENKINTI ŠIOS ARCHITEKTŪROS - SKULPTŪROS OBJEKTAI?

1. - 34% Estetinį 2. - 31% Rekreacinį 3. - 31% Pramoginį

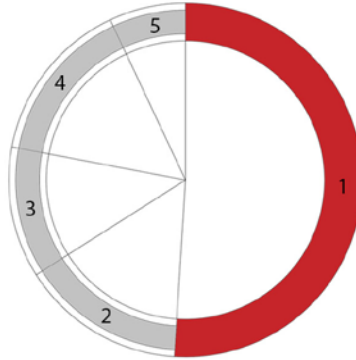
7. KAIP MANOTE AR ŠIE OBJEKTAI PADĖTŲ PABRĖŽTI IR SPRĖŠTI KAUNO URBANISTINES PROBLEMAS?

1. - 85% Taip 2. - 15% Ne

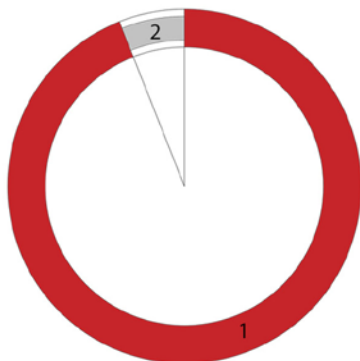
10. KAIP MANOTE AR ŠIOS SKULPTŪROS TURĖTŲ BŪTI PANAŠIOS SAVO MENINE IŠRAI

1. - 51% Objektai gali būti visiškai skirtingi ir individualiai prisitaikyti prie aplinkos
2. - 15% Veiklos pobūdžiu 3. - 12% Dydžiu 4. - 15% Medžiagiškumu 5. - 7% Spa

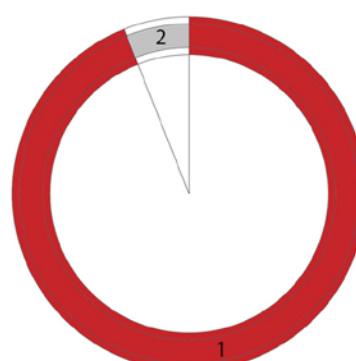
8. AR MANOTE, KAD TOKIE TRUMPALAIKIAI OBJEKTAI GALĖTŲ TAPTI TRAUKOS CENTRU?

1. - 92% Taip 2. - 8% Ne

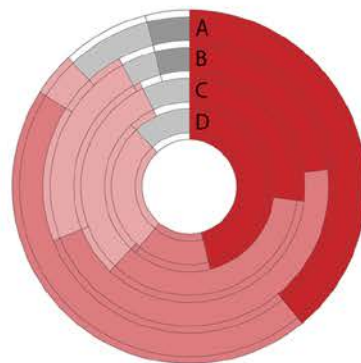
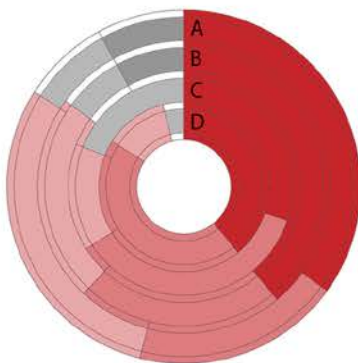
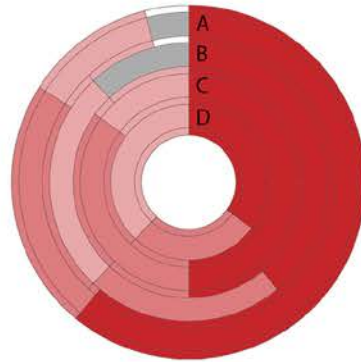
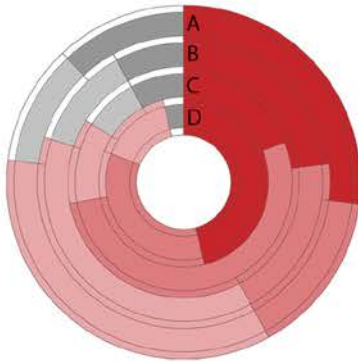
11. AR TOKIOS SKULPTŪROS REIKALINGOS GALIMO KAUNO KULTŪROS SOSTINĖS RENGINIO METU?

1. - 93% Taip 2. - 7% Ne

1. KAIP VERTINATE PATEIKTUS PAVYZDŽIUS?

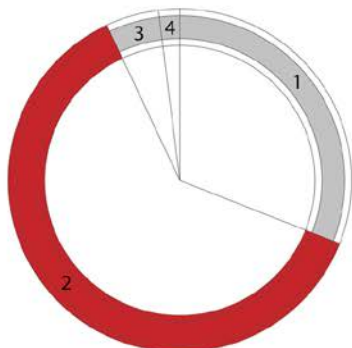
A. Objekto ir aplinkos mastelis tinkamas	● Visiškai sutinku
B. Spalvinė gama harmoninga	● Sutinku
C. Aiškiai suvokiama objekto paskirtis	● Iš dalies sutinku
D. Objektas atrodo atraktyvus	● Nesutinku
	● Visiškai nesutinku

Priedas Nr. 2 Visuominės sociologinės apklausos rezultatai

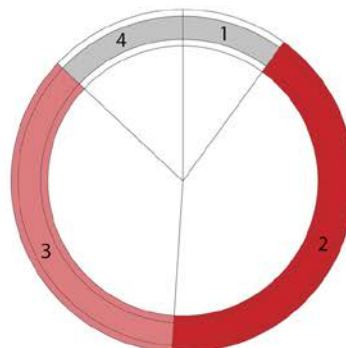
1. JŪSŲ AMŽIAUS GRUPĖ

1. - 31% iki 20 metų 2. - 62% 20 - 40 metų
3. - 5% 40 - 60 metų 4. - 2% 61 ir daugiau

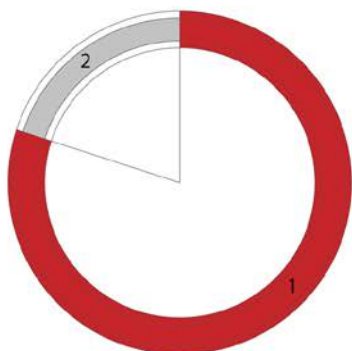
4. KAIP DAŽNAI DALYVAUJATE KULTŪRINIJOSE RENGINIJOSE KAUNE?

1. - 10% Bent kartą per savaitę 2. - 41% Bent kartą per mėnesį
3. - 36% Bent kartą per metus 4. - 13% Nedalyvauju

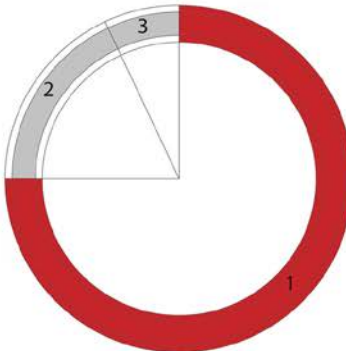
2. JŪSŲ LYTIS

1. - 80% Moteris 2. - 20% Vyras

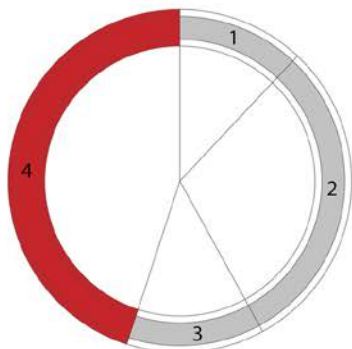
5. AR ESATE GIRDĖJĘ APIE «KULTŪROS SOSTINĖS TERMINĄ?»

1. - 75% Taip 2. - 18% Ne
3. - 7% Nežinau

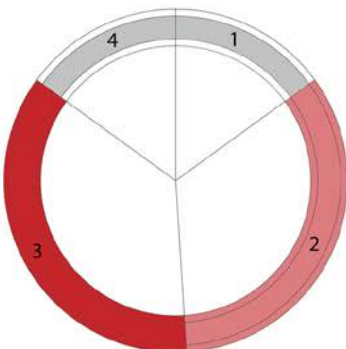
3. JŪSŲ IŠSILAVINIMAS

1. - 12% Pradinis 2. - 31% Vidurinis
3. - 13% Aukštesnysis 4. - 44% Aukštasis

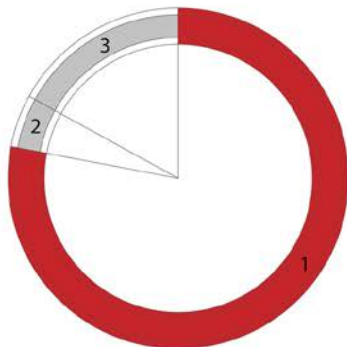
6. KIEK KARTŲ ESATE DALYVAVĘ KULTŪROS SOSTINIŲ RENGINIJOSE?

1. - 16% Nei karto 2. - 33% 1 kartą
3. - 35% 1-3 kartus 4. - 16% daugiau nei 3 kartus

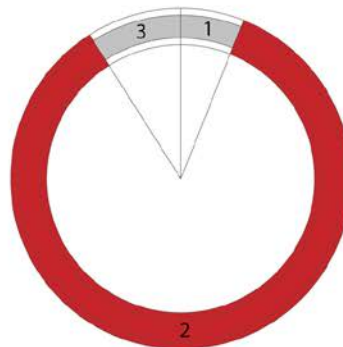
7. AR TOKIE PROGGINIAI OBJEKTAI GALĖTŲ TAPTI TRAUKOS CENTRU?

1. - 16% Taip 2. - 33% Ne 3. - 35% Neturiu nuomonės

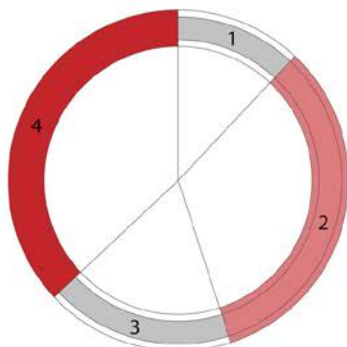
10. AR OBJEKTAI TURĖTŲ BŪTI PANAŠŪS?

1. - 6% Taip 2. - 85% Ne 3. - 9% Neturiu nuomonės

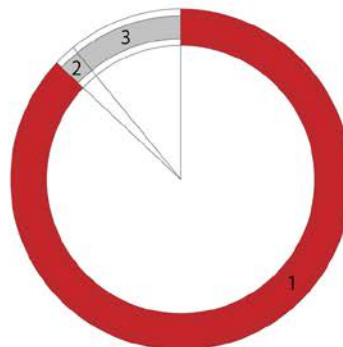
8. KIEK LAIKINŲ SKULPTŪROS – ARCHITEKTŪROS OBJEKTŲ TURĖTŲ ATSIKRAUTI KAUNE?

1. - 12% 3 2. - 33% 3-5 3. - 18% 5-7 3. - 38% 7-10

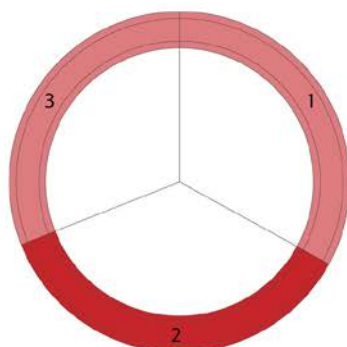
11. AR TOKIOS SKULPTŪROS REIKALINGOS GALIMO KAUNO KULTŪROS SOSTINĖS RENGINIO METU?

1. - 87% Taip 2. - 2% Ne 3. - 12% Neturiu nuomonės

9. KOKIE POREIKIAI JUMS AKTUALŪS SKULPTŪROS – ARCHITEKTŪROS OBJEKTUOSE?

1. - 33% Estetinis 2. - 36% Rekreacinis 3. - 31% Pramoginis

12. AR JUS EITUMĖTE PAŽIŪRĖTI ŠIŲ ARCHITEKTŪROS - SKULPTŪROS OBJEKTŲ?

1. - 87% Taip 2. - 0% Ne 3. - 13% Nežinau

